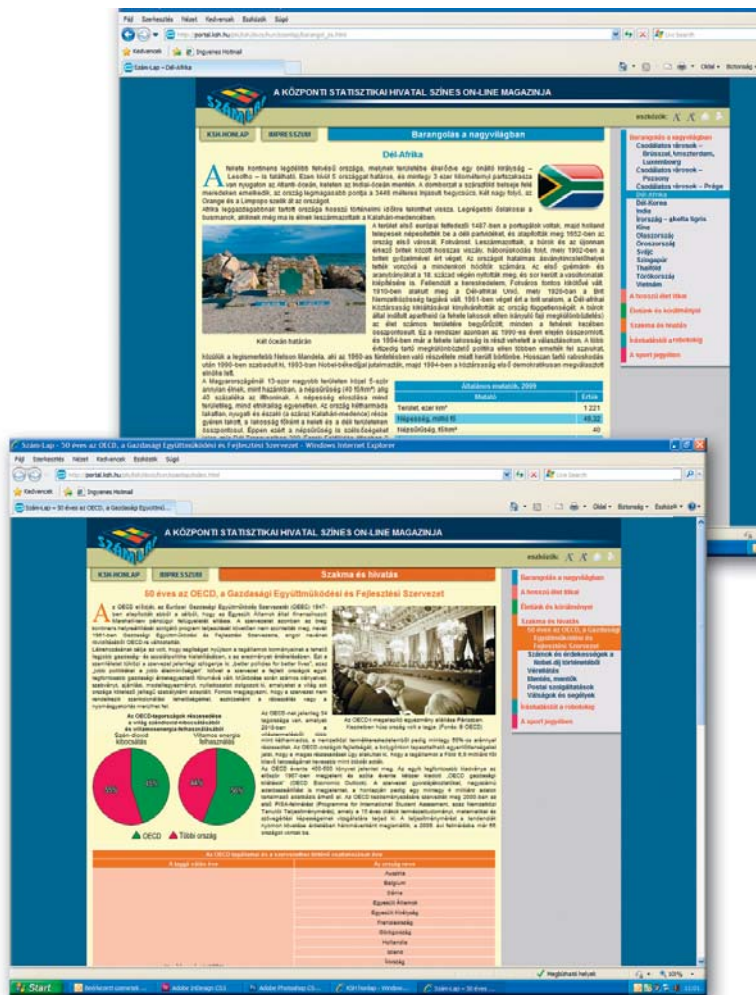

MAGYARORSZÁG SZÁMOKBAN 2010

A Központi Statisztikai Hivatal internetes magazinja, a **Szám-Lap** havonta megjelenő cikkei mind a témaválasztásban, mind az elemzések stílusában, illetve a megjelenésben igazodnak a magazinműfaj követelményeihez. A közérthető módon, a rendszeres publikációktól eltérő, érdeklődésre számot tartó témák, megközelítések, az ismeretterjesztéssel kombinált statisztikai elemzések rovatokba szerkesztve állnak az érdeklődők rendelkezésére, teret adva a megértést elősegítő vizuális kultúra eszközeinek is.

	Oldal
Általános jelzőszámok	2
1. Népeség, népmozgalom	4
2. Foglalkoztatottság, munkanélküliség	8
3. Jövedelem, fogyasztás	10
4. Egészségügy	14
5. Oktatás	16
6. Tudomány	18
7. Kultúra, sport	20
8. Gazdasági növekedés, beruházások	22
9. Egyensúly	24
10. Árak	26
11. Mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások	28
12. Környezet	38
 <i>Kiemelt témánk:</i>	
Egészségturizmus Magyarországon	40
A gyógyászati, egészségmegőrzési céllal utazók jellemzői	40
Gyógyvizek és fürdők Magyarországon	41
A gyógy- és wellness szállodák forgalma	47
 Bemutatkozik Hajdúszoboszló	51
Hajdúszoboszló, a gyógyfürdőhely	51
Hajdúszoboszló és az egészségturizmus a statisztikák tükrében	55

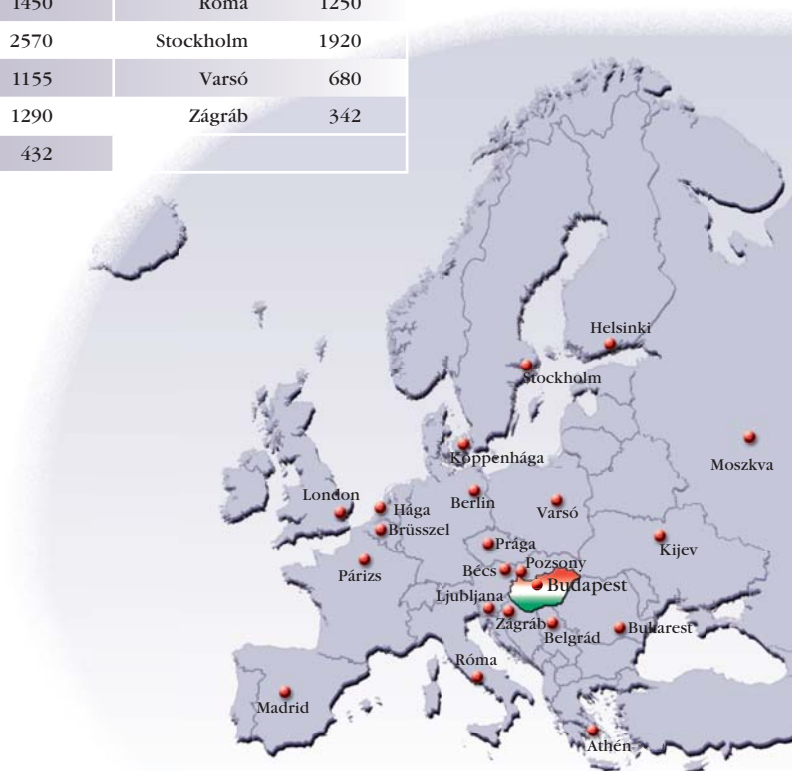
ÁLTALÁNOS JELZŐSZÁMOK

AT	Ausztria
BE	Belgium
BG	Bulgária
CY	Ciprus
CZ	Csehország
DE	Németország
DK	Dánia
EE	Észtország
ES	Spanyolország
FI	Finnország
FR	Franciaország
GR	Görögország
HU	Magyarország
IE	Írország
IT	Olaszország
LT	Litvánia
LU	Luxemburg
LV	Lettország
MT	Málta
NL	Hollandia
PL	Lengyelország
PT	Portugália
RO	Románia
SE	Svédország
SI	Szlovénia
SK	Szlovákia
UK	Egyesült Királyság

Hivatalos megnevezés	Magyar Köztársaság
Főváros	Budapest
Hivatalos nyelv	magyar
Pénznem	forint (HUF)
Terület, km ²	93 030
Népesség, ezer fő	9 986
Népsűrűség, fő/km ²	107
Megyék száma	19
Települések száma	3 152
Ebből város	328
Országgyűlési képviselők száma	386
Európai parlamenti képviselők száma	22
Autópályák hossza, km	1 067
Vasúthálózat hossza, km	7 348
Legnagyobb légikikötő	Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér
Legmagasabb pont, m	Kékes, 1014
Leghosszabb folyók, km	Tisza, 596 Duna, 417
Legnagyobb tó, km ²	Balaton, 594
Világörökségi helyszínek száma	8
Védett természeti területek száma	2 025
területe, ezer hektár	893
Erdőterület összesen, ezer hektár	1 913
Éghajlat	Mérsékelt
Évi középhőmérséklet (Budapest), °C	10,6
Csapadékos napok száma (Budapest)	165

Budapest és néhány európai nagyváros közötti távolság közúton (km)

Athén	1570	London	1670
Bécs	250	Madrid	2620
Belgrád	400	Moszkva	1980
Berlin	910	Párizs	1460
Brüsszel	1370	Pozsony	194
Bukarest	830	Prága	570
Hága	1450	Róma	1250
Helsinki	2570	Stockholm	1920
Kijev	1155	Varsó	680
Koppenhága	1290	Zágráb	342
Ljubljana	432		

LU 19,3

SE 8,0

MT 7,8

BE 7,2

UK 6,6

DK 5,6

FR 5,5

NL 4,8

IT 4,7

FI 4,4

ES 3,6

AT 3,5

IE 2,8

EU-27 2,7

CZ 2,5

GR 2,2

SK 1,9

SI, CY 1,6

PL 0,9

EE 0,0

PT -0,1

DE -0,6

RO -2,3

HU -2,8

BG -7,8

LV -8,4

LT -25,7

1. NÉPESSÉG, NÉPMOZGALOM

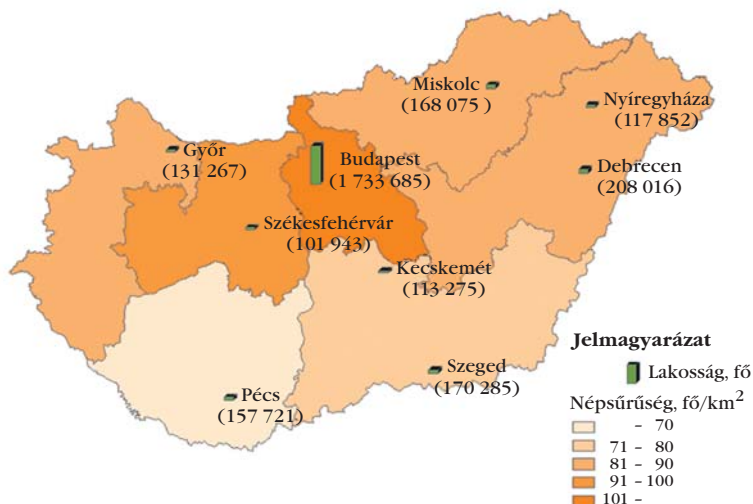
1.1 tábla Főbb népesedési adatok

Megnevezés	2001	2009	2010	2011
	év elején			
Férfiak, ezer fő	4 851	4 763	4 757	4 744
Nők, ezer fő	5 349	5 268	5 257	5 242
Összesen, ezer fő	10 200	10 031	10 014	9 986
Ezer férfira jutó nő	1 103	1 106	1 105	1 105
A népesség megoszlása a település jellege szerint^{a)}, %				
Budapest	17,2	17,1	17,2	17,4
Többi város	52,0	52,2	52,2	52,3
Község	30,8	30,7	30,6	30,4
Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárok				
Létszám, ezer fő	110	184	198	207
Ebből: állampolgárság szerinti megoszlás, %				
román	38	36	37	37
ukrán	8	10	9	8
német	7	9	9	10
szerb ^{b)}	12	9	9	8
kínai	5	6	6	6
szlovák	1	3	3	4

a) A 2011. január 1-jei közigazgatási besorolás szerint.

b) Montenegróikkal együtt.

1.1 ábra Magyarország legnagyobb városainak lakossága és a régiók népsűrűsége, 2011. január 1.

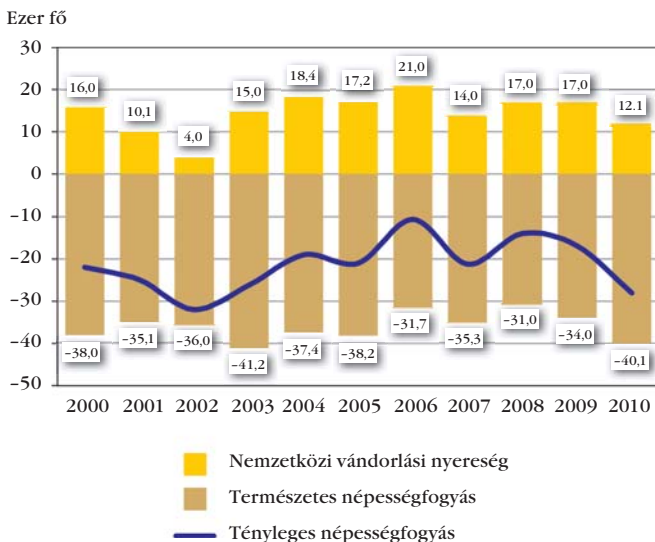

1.2 tábla Főbb népmozgalmi adatok

Megnevezés	2001	2008	2009	2010
Ezer lakosra jutó				
élveszületés	9,5	9,9	9,6	9,0
halálozás	13,0	13,0	13,0	13,0
házasságkötés	4,3	4,0	3,7	3,6
válás	2,4	2,5	2,4	2,4
Csecsemőhalandóság (ezer élveszülettre)	8,1	5,6	5,1	5,3
Házasságon kívül született gyermekek aránya, %	30,3	39,5	40,8	40,8
Teljes termékenységi arányszám	1,31	1,35	1,33	1,26
Születéskor várható átlagos élettartam, év	72,3	73,8	74,0	74,4
férfiak	68,2	69,8	70,1	70,5
nők	76,5	77,8	77,9	78,1

IE	2,07
FR	2,00
UK, SE	1,94
FI	1,86
BE, DK	1,84
NL	1,79
EE	1,62
EU-27	1,60
LU	1,59
BG	1,57
LT	1,55
SI	1,53
GR	1,52
CY	1,51
CZ	1,49
MT	1,44
IT	1,42
SK	1,41
PL, ES	1,40
AT	1,39
RO	1,38
DE	1,36
PT, HU	1,32
LV	1,31

1.2 ábra A népességszámot formáló tényezők

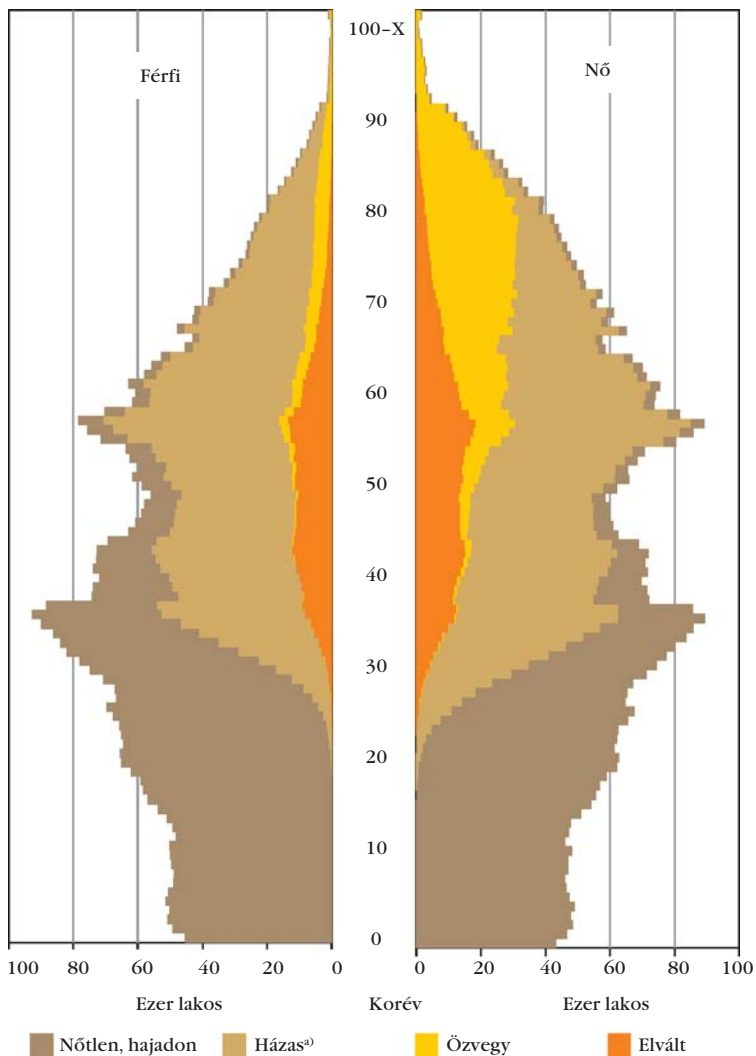

1.3 tábla A népesség korösszetétele, eltartottsági ráta, év elején

(%)

Megnevezés	2001	2009	2010	2011
Idősek a gyermekkorúak százalékában	91,3	109,9	112,6	114,8
Korösszetétel				
14 évesek és fiatalabbak	16,6	14,9	14,7	14,6
15–64 évesek	68,3	68,8	68,6	68,7
65 évesek és idősebbek	15,1	16,4	16,6	16,7
A 15–64 évesekhez viszonyítva				
Gyerme népesség	24,3	21,6	21,5	21,3
Idős népesség	22,2	23,8	24,2	24,4

1.3 ábra A népesség száma nem, életkor és családi állapot szerint, 2011. január 1.

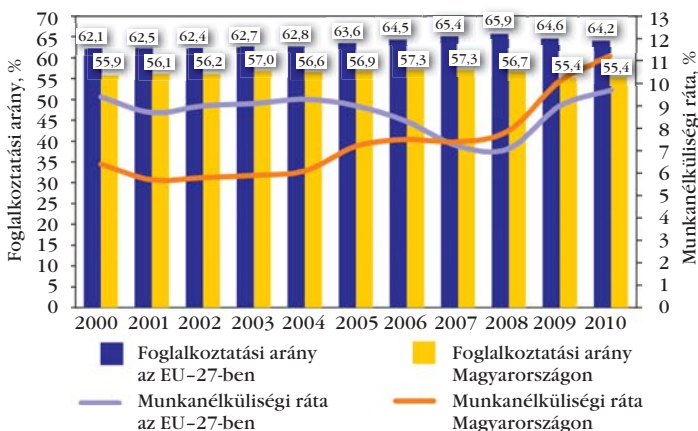
a) Az azonos nemű bejegyzett élettársakkal együtt.

2. FOGLALKOZTATOTTSÁG, MUNKANÉLKÜLISÉG

2.1 tábla A foglalkoztatottság és a munkanélküliség
főbb jellemzői
(a 15–64 éves népességben belül)

Megnevezés	2008	2009	2010
Foglalkoztatottság			
Foglalkoztatottak száma, ezer fő	3 849,1	3 751,3	3 750,1
Foglalkoztatási arány, %	56,7	55,4	55,4
férfiak	63,0	61,1	60,4
nők	50,6	49,9	50,6
Részmunkaidőben foglalkoztatottak aránya, %	4,3	5,2	5,5
Határozott idejű munkaszerződéssel rendelkezők aránya az alkalmazottakon belül, %	7,8	8,4	9,6
Munkanélküliség			
Munkanélküliek száma, ezer	328,8	420,3	474,5
Munkanélküliségi ráta, %	7,9	10,1	11,2
férfiak	7,7	10,3	11,6
nők	8,1	9,8	10,8

2.1 ábra A 15–64 éves népesség foglalkoztatási aránya és munkanélküliségi rátája

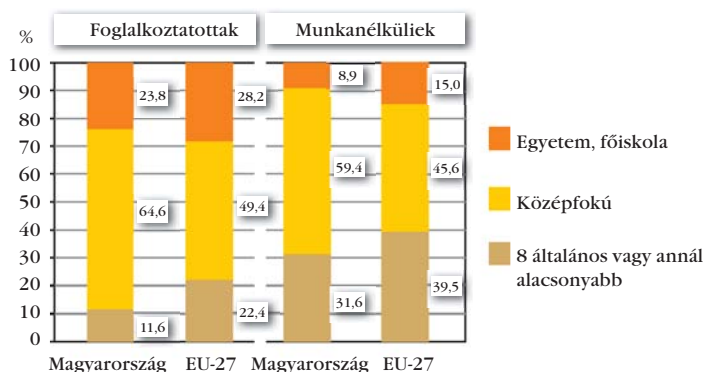

DK	25,8
UK	25,7
DE	25,5
SE	25,3
AT	24,3
BE	23,7
IE	21,9
EU-27	18,5
FR, LU	17,5
IT	14,8
FI	13,9
ES	13,1
MT	11,6
SI	10,3
EE	9,8
RO	9,7
LV	9,3
PT	8,4
CY	8,1
LT	7,7
PL	7,6
GR	6,2
HU	5,5
CZ	5,1
SK	3,8
BG	2,2

2.2 tábla A foglalkoztatottak száma nemzetgazdasági ágak szerint, 2010
(a 15–64 éves népességen belül)

Ágazat	Ezer fő	Változás az előző évhez képest	A nők aránya
		százalék	
Mezőgazdaság	166,1	-3,2	23,7
Ipar	878,1	-0,5	36,6
Ebből:			
feldolgozóipar	782,5	-0,9	38,5
energiaipar	35,9	-4,6	30,0
Építőipar	275,9	-5,5	8,0
Kereskedelem, gépjárműjavítás	542,7	-1,6	53,9
Szállítás, raktározás	257,7	+1,4	24,7
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	158,0	+0,9	57,0
Információ, kommunikáció	95,1	+5,4	32,2
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	90,7	-5,1	69,5
Ingatlanügyletek	19,8	+2,4	52,8
Közigazgatás, egészségügy, oktatás, egyéb közösségi szolgáltatás	955,9	+3,0	69,0
Nemzetgazdaság összesen	3 750,1	0,0	46,5

**2.2 ábra A foglalkoztatottak és a munkanélküliek megoszlása
legmagasabb iskolai végzettség szerint, 2009**
(a 15–64 éves népességen belül)

IT	15,0
AT	13,9
FR	13,6
PT	13,2
GR	12,6
DE	12,3
NL	12,0
SE	11,8
EU-27	11,7
PL	11,6
BE	11,4
DK	11,1
HU	10,9
FI	10,7
SI	9,6
MT, ES	9,3
UK	8,7
CZ	8,5
LU	8,3
RO	7,5
LT	7,4
SK, EE	7,1
BG	7,0
CY	6,9
LV, IE	6,0

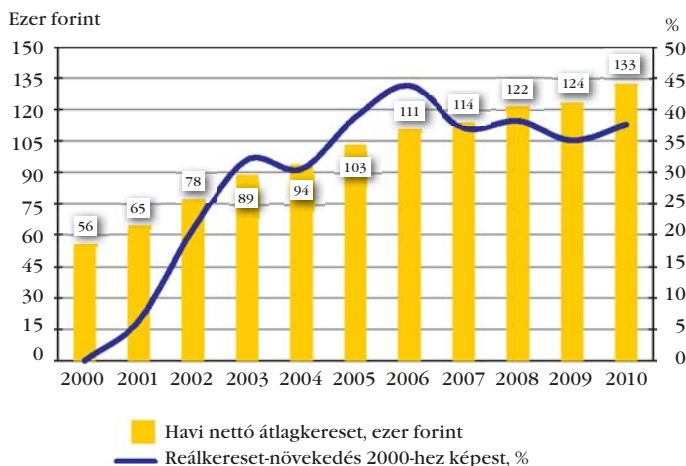
3. JÖVEDELEM, FOGYASZTÁS

JÖVEDELEM

3.1 tábla Jövedelemalakulás
(előző év = 100,0)

Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Egy főre jutó reáljövedelem	95,5	98,1	92,1	..
Egy keresőre jutó reálbér	95,4	100,8	97,7	101,9
Egy ellátottra jutó nyugdíj reálértéke	99,8	103,4	94,3	100,8
Természetbeni társadalmi jövedelem volumene	91,5	101,0	94,4	..

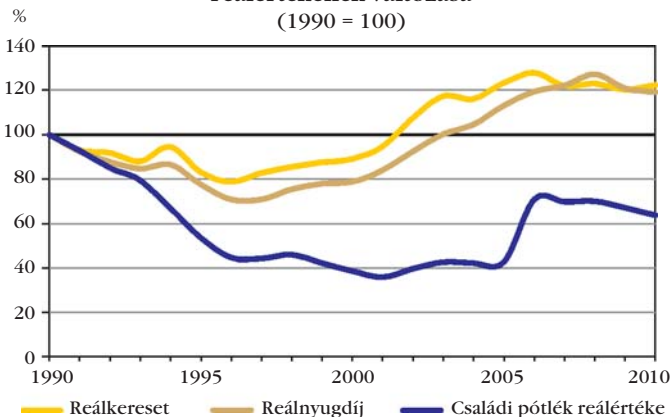
3.1 ábra Keresetek

3.2 tábla Havi átlagkereset állományfőcsoportok szerint

(forint)

Megnevezés	2008	2009	2010
Bruttó átlagkereset			
Fizikai foglalkozásúak	130 744	131 854	136 293
Szellemi foglalkozásúak	274 583	270 564	273 107
Nemzetgazdaság összesen	198 741	199 837	202 576
Nettó átlagkereset			
Fizikai foglalkozásúak	90 503	91 803	97 641
Szellemi foglalkozásúak	157 064	157 732	169 858
Nemzetgazdaság összesen	121 969	124 116	132 628

3.2 ábra A keresetek, a nyugdíj és a családi pótlék reálértékének változása
(1990 = 100)

3.3 tábla Nyugdíj és családi támogatások, 2010

Megnevezés	Nyugdíj	Gyes	Gyed	Családi pótlék
Ellátásra fordított kiadás, milliárd forint	3 043,8	65,1	92,4	359,0
a GDP százalékában	11,2	0,2	0,3	1,3
Ellátásban részesülők átlagos száma, ezer	2 937,0	178,5	94,7	1 224,0 ^{a)}
Az ellátás havi átlagos összege, forint	86 361	30 388	81 356	24 442 ^{b)}

a) Családok száma. – b) Egy családra számítva.

GR 75,1

ÁLTALÁNOS JELZŐSZÁMOK

CY 68,3

PT 66,8

UK 65,7

LT 64,5

LV 63,0

RO 62,5

PL 61,5

BG 61,2

MT 60,7

IT 60,4

SK 58,6

ES 58,4

EU-27 58,3

FR 58,2

DE 57,8

SI 56,7

FI 54,0

AT 53,8

HU 52,7

BE 52,4

CZ 50,8

IE 50,1

EE 49,6

DK 48,9

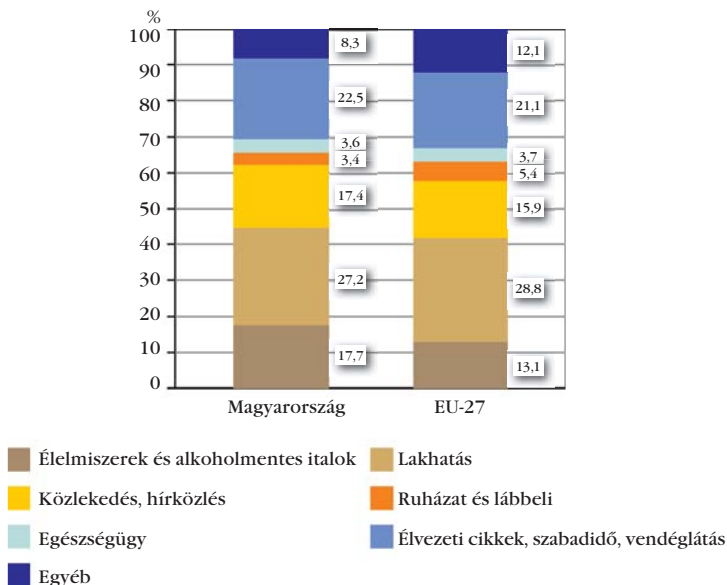
SE 48,4

NL 45,3

LU 32,3

A háztartások végső fogyasztási kiadása a GDP százalékában, 2010

FOGYASZTÁS

3.3 ábra A háztartások fogyasztásának szerkezete
Magyarországon és az unióban, 2009

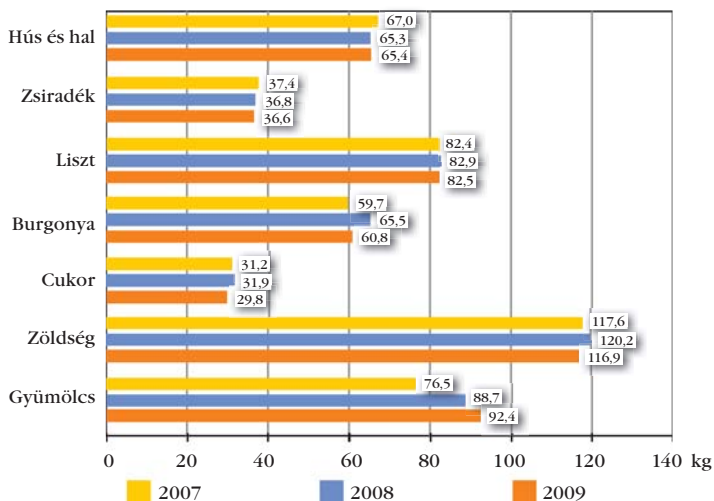
3.4 tábla A háztartások tényleges fogyasztásának alakulása

Megnevezés	2008	2009	2010	
	volumen, előző év = 100,0			megoszlás, %
Háztartások fogyasztási kiadása	100,5	91,9	97,9	79,4
Természetbeni társadalmi juttatás (kormányzattól)	101,8	97,8	97,4	18,2
Természetbeni társadalmi juttatás (nonprofit intézményektől)	94,8	101,4	98,5	2,4
Összesen	100,4	95,5	98,6	100,0

3.5 tábla Száz háztartásra jutó tartós fogyasztási cikk, 2009

Tartós fogyasztási cikk	Gyermektelen	Gyermekes	Legalsó	Legfelső	Összesen
	háztartások		jövedelmi tízed		
Mosogatógép	6	14	4	16	9
Mikrohullámú sütő	82	92	77	90	86
Mosógép, automata és félautomata	79	88	63	93	83
Légkondicionáló	3	5	1	8	3
Plazma, LCD televízió	7	10	4	16	8
CD-lejátszó	28	56	31	52	39
Digitális fényképezőgép	20	45	16	50	30
DVD	37	76	59	60	52
Házimozi berendezés	6	15	12	9	9
Asztali számítógép (PC)	32	77	44	61	50
Személygépkocsi	44	71	32	72	55

3.4 ábra Egy főre jutó átlagos élelmiszer-fogyasztás

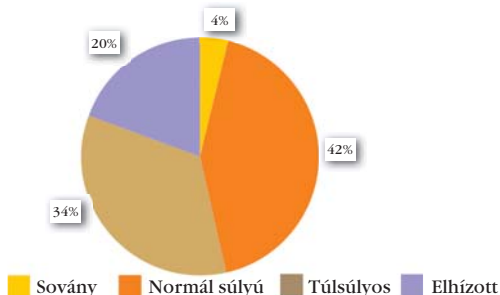

4. EGÉSZSÉGÜGY

4.1 tábla Egészségügyi alapellátás, fekvőbeteg-ellátás

Megnevezés	2007	2008	2009
Alapellátás			
Egy háziorvosra, házi gyermekorvosra jutó lakos, fő	1 540	1 529	1 536
Egy háziorvos rendelésén évente megjelent beteg	9 702	10 163	11 037
Egy háziorvos által évente lakáson meglátogatott beteg	583	593	588
Egy háziorvosra jutó szakrendelésre irányítás	2 005	2 212	2 229
Egy háziorvosra jutó kórházba utalás	84	87	80
Egy ápolónőre jutó látogatások évente	389	370	351
Egy betegre jutó otthoni szakápolói vizitek száma	31	30	30
Egy gyógyszertárra jutó lakos	4 507	4 270	4 032
Fekvőbeteg-ellátás			
Működő kórházi ágyak, tízezer lakosra	72	71	71
Az aktív ágyak aránya, %	62	62	62
Ápolási napok száma, millió	19,3	20,1	20,1
Ápolás átlagos tartama, aktív osztályon, nap	5,6	5,5	5,3
Ápolás átlagos tartama, krónikus osztályon, nap	27,0	27,4	27,6
Elbocsátott betegek száma, ezer	2 423	2 508	2 528
Egynapos kórházi ellátás, ezer eset	88,4	121,9	129,5

4.1 ábra A lakosság megoszlása a testtömegindex alapján, 2009

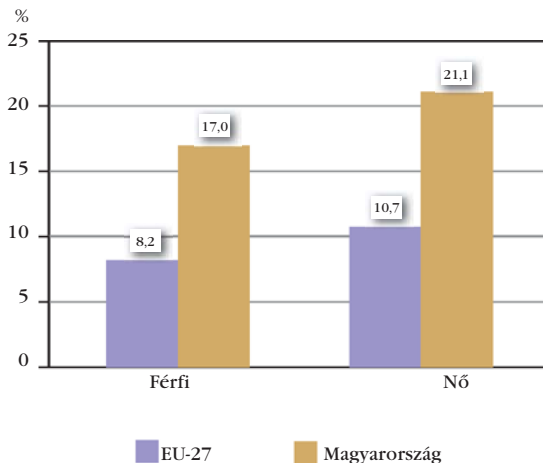

Forrás: ELEF 2009.

4.2 tábla A járóbeteg-szakellátás száz lakosra jutó főbb mutatószámai, 2009

Szakmafőcsoport	Megjelenési eset	Beavatkozások	Teljesített szakorvosi munkaóra
Laboratóriumi diagnosztika	129	1 574	7
Fizioterápia	71	378	1
Fogászat	71	196	47
Szemészet	24	143	7
Reumatológia	31	147	7
Belgyógyászat	41	116	14
Fül-, orr-, gégegyógyászat	21	79	5
Neurológia	13	88	5
Csecsemő- és gyermekgyógyászat	17	73	8
Sebészet	27	82	7

4.2 ábra Az egészségüket rossznak vagy nagyon rossznak tartók aránya, 2008

Forrás: EU-SILC.

AT 14,4

BE 7,9

UK 7,2

DK 6,5

CZ 5,6

NL, CY 5,2

DE 4,7

IE 3,3

EU-27 3,1

SE 2,8

HU, BG 2,7

SK 2,2

FR, MT 2,1

ES, EE 1,3

FI 1,2

SI 1,1

IT 0,9

PT 0,8

LV 0,6

PL, RO 0,3

LT 0,2

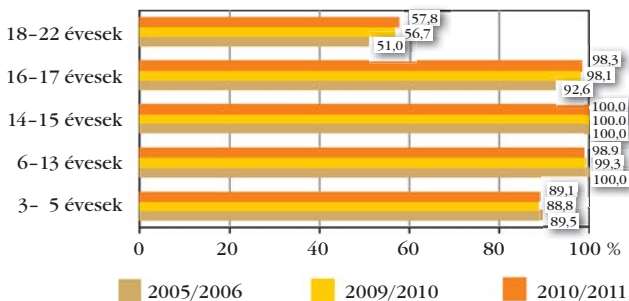
5. OKTATÁS

5.1 tábla A 2010/2011. tanév adatai*

Megnevezés	Óvoda	Általános iskola	Szakiskola	Középiskola	Felsőfokú oktatás
Nappali tagozatosok száma, ezer	338,2	756,6	139,2	439,1	240,7
Ebből:					
leányok aránya, %	48,3	48,2	36,6	52,6	52,5
állami, önkormányzati intézményben tanulók aránya, %	93,6	91,5	84,1	78,7	88,7
Egy csoportra/osztályra jutó gyermek/tanuló	23,2	20,2	22,5	27,2	x
Egy pedagógusra jutó tanuló	11,1	10,3	12,9	11,5	16,8 ^{a)}

a) Az összes hallgatóhoz viszonyítva.

5.1 ábra A nappali tagozaton tanulók aránya a megfelelő korúak százalékában

5.2 tábla Érettségizettek, diplomások

(%)

Megnevezés	2008	2009	2010
Érettségizettek a 18 évesek közül	54,2	61,8	64,4
Oklevelet szerzettek a 22 évesek közül	22,0	28,2	30,3
A 20-24 évesek közül legalább középfokú végzettségű	83,6	84,0	84,0
A 25-64 évesek iskolai végzettség szerint			
Legfeljebb alapfokú végzettségű	20,3	19,4	18,7
Legalább középfokú végzettségű	79,7	80,6	81,3
Felsőfokú végzettségű	19,2	19,9	20,1

5.3 tábla A felsőfokú alap- és szakképzésben részt vevő hallgatók képzési területenként*

(%)

Megnevezés	2001/2002	2010/2011 ⁺
Tanárképzés, oktatástudomány	15,1	6,7
Művészetek	1,5	2,2
Humán tudományok	7,4	7,6
Társadalomtudományok	9,5	9,6
Gazdaság és irányítás	21,4	23,5
Jog	5,6	4,9
Természettudományok	1,7	4,0
Informatika	3,5	3,0
Műszaki tudományok	13,9	16,8
Mezőgazdaság	3,6	2,5
Egészségügy, szociális gondoskodás	8,1	9,7
Szolgáltatás	8,7	9,3
Képzési terület szerint nem besorolható	-	0,2
Összesen	100,0	100,0

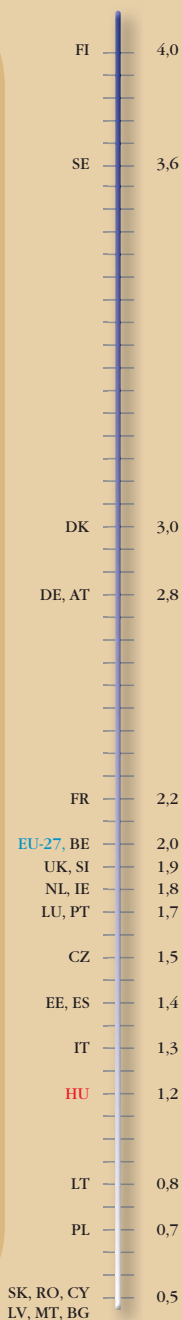
* Az egyetemi, főiskolai és osztatlan képzésben részt vevőkkel együtt.

5.4 tábla Oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások

(%)

Megnevezés	2007/2008	2008/2009	2010/2011 ⁺
Az általános iskolások közül napközi otthoni ellátásban részesül	41,4	42,8	46,1
étkeztetésben részesül	64,3	65,4	71,0
A szakiskolások közül kollégiumban lakik	10,1	9,7	8,1
A középiskolásokból kollégiumban lakik	10,3	9,8	9,1
étkeztetésben részesül	21,3	20,8	19,9
ösztöndíjas	2,1	2,2	1,9
A felsőfokú alap- és mesterképzésben tanulók közül ^{a)} kollégiumban lakik	20,2	20,1	18,9

a) Az egyetemi, főiskolai és osztatlan képzésben részt vevőkkel együtt.

6. TUDOMÁNY

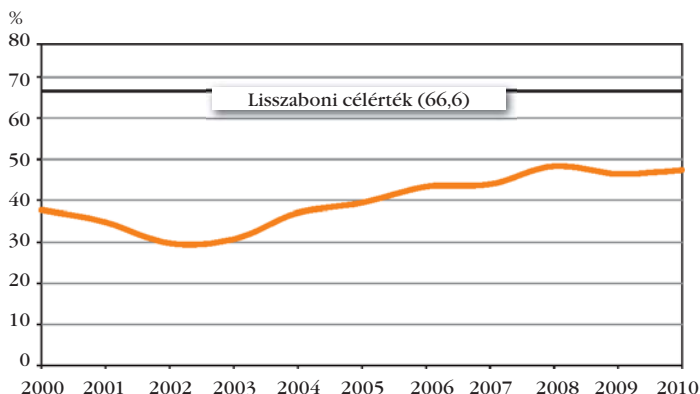
6.1 tábla A kutatás-fejlesztés adatai kutatóhelyek szerint, 2010

Megnevezés	Államháztartási szektor	Felsőoktatási szektor	Vállalkozási szektor	Összesen
Ráfordítások, millió forint	57 450	61 819	185 548	310 211 ^{a)}
Dolgozók tényleges létszáma, fő	10 293	24 778	18 920	53 991
Kutatók tényleges létszáma, fő	6 148	17 332	12 220	35 700
Nők aránya a kutatók között, %	24,3	25,3	13,9	21,1
Száz kutatóra jutó magyar nyelvű cikk ^{b)} , darab	40,7	36,2	21,6	32,0
Száz kutatóra jutó idegen nyelvű cikk ^{b)} , darab	65	181	7	70

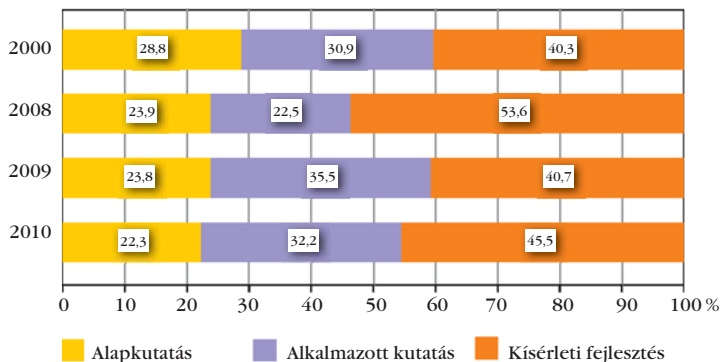
a) Tartalmazza a tudományos fokozattal rendelkezők tiszteletdíjára, illetménykiegészítésére és ösztöndíjasok illetményére költségvetési forrásból kifizetett összegeket is.

b) A jelzett mutatók az ún. számított létszám – a teljes munkaidőben K+F-tevékenységet végző dolgozókra vetített létszám – alapján készültek.

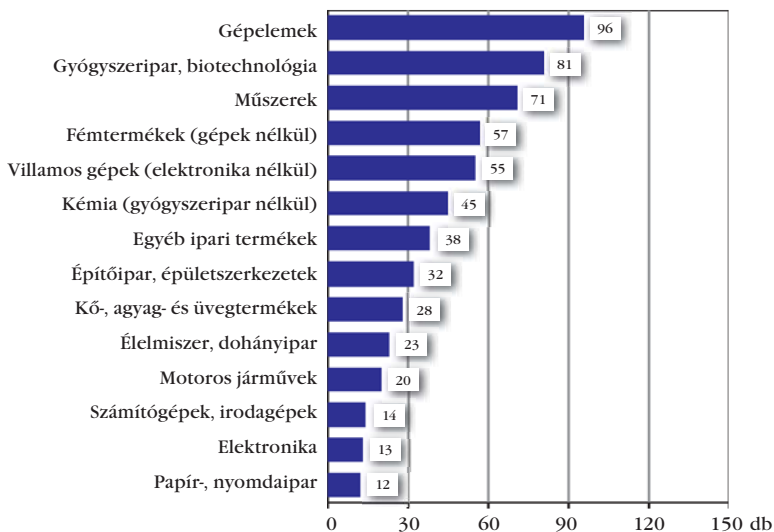
6.1 ábra A K+F-ráfordításokból a vállalkozások által finanszírozott hányad

6.2 ábra A K+F-ráfordítások felhasználása

6.3 ábra A szabadalmi bejelentések száma szakterület szerint, 2010

Forrás: Magyar Szabadalmi Hivatal.

IT 16,8
IE 16,6
DE 16,5
UK 16,2
MT 16,1

7. KULTÚRA, SPORT

7.1 tábla A kulturális élet néhány mutatója

Megnevezés	2008	2009	2010
Kiadott könyvek száma	14 447	12 841	12 480
Kiadott könyvek példányszáma, ezer	42 507	36 024	33 652
Mozilátogatás ezer lakosra	1 164	1 067	..
Színházlátogatás ezer lakosra ^{a)}	406	448	458
Hangverseny-látogató ezer lakosra ^{b)}	95	122	99
Múzeumlátogatás ezer lakosra	1 014	949	946

a) 2009-től bővült az alternatív színházakkal.

b) 2008-tól bővült az adatszolgáltatók köre.

7.2 tábla Könyvek a szerző nemzetisége szerint

Megnevezés	2008	2009	2010	
	száma			előző év = 100,0
Kiadott könyv összesen	14 447	12 841	12 480	97,2
Ebből:				
magyar	10 092	9 281	8 929	96,2
amerikai (USA)	1 894	1 597	1 740	109,0
angol	649	533	487	91,4
német	605	485	458	94,4
francia	225	168	185	110,1
Ifjúsági és gyermekirodalom összesen	1 123	924	1 062	114,9
Ebből:				
magyar	399	373	456	122,3
amerikai (USA)	333	194	260	134,0
angol	133	121	106	87,6
német	108	81	102	125,9
francia	29	22	40	181,8

7.3 tábla A színházak vendégzsereplése, 2009

Megnevezés	Hazai színházak külföldön	Külföldi színházak Magyarországon
Országok száma	31	33
Előadások száma	498	275
Látogatók száma, ezer	133	47
Egy előadásra jutó látogató	266	172

HU 11,7
EU-27 11,6
BE 11,5
EE 11,4

FR 10,3

CY 9,2
AT 9,1
ES, NL 9,0

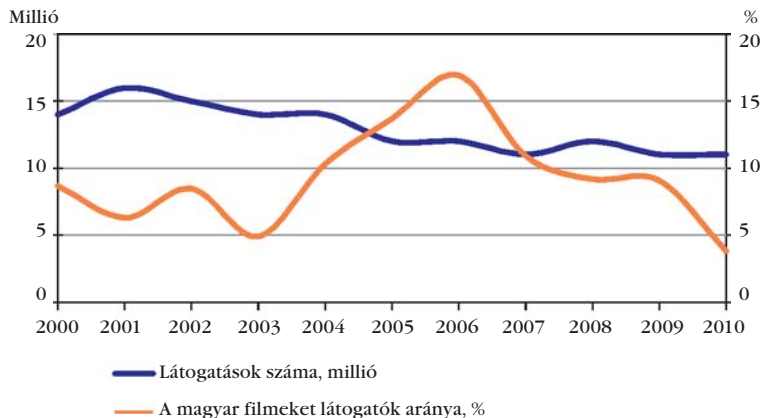
PT 8,3
PL 8,2

RO 7,7
LV 7,6
LT 7,5

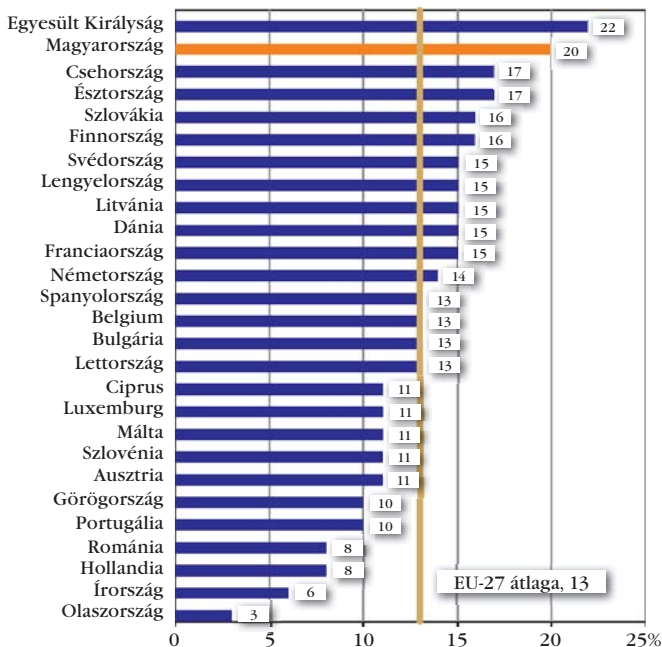
CZ 7,0

BG 6,5
SK, SE 6,3
SI 6,2

7.1 ábra Mozilátogatások

7.2 ábra Egészségkárosodottságuk miatt nem sportolók aránya, 2009

Forrás: Eurobarometer.

8. GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS, BERUHÁZÁSOK

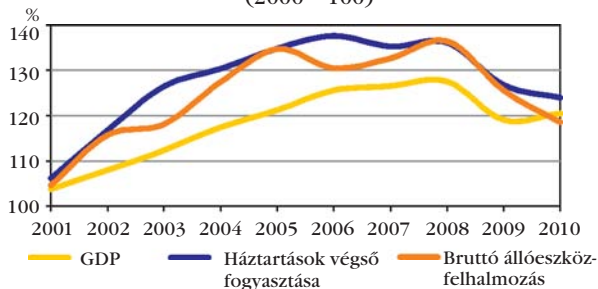
8.1 tábla A bruttó hazai termék alakulása

(%)

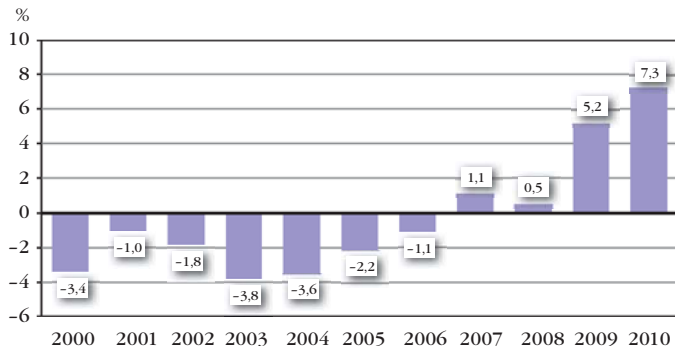
Nemzetgazdasági ág	Megoszlás, 2010 ^{a)}	Volumenváltozás az előző évhez képest		
		2008	2009	2010
GDP összesen	100,0	0,8	-6,7	1,2
Ebből:				
Mezőgazdaság, vad- és erdőgazdálkodás, halászat	3,5	54,5	-15,2	-15,4
Ipar	26,8	-0,1	-13,1	8,9
Építőipar	4,0	-10,2	-6,3	-8,3
Kereskedelem, javítás, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	12,9	-2,2	-10,8	-1,0
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	7,6	-3,7	-5,4	2,7
Pénzügyi közvetítés, ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	23,3	1,7	-2,2	0,1
Közigazgatás, oktatás, egészségügyi, szociális ellátás	17,4	-0,4	-2,4	-1,0
Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	4,7	-5,3	-1,5	2,5
GDP belföldi felhasználása összesen	92,7	0,8	-10,8	-1,1
Ebből:				
háztartások végső fogyasztása	64,5	0,6	-6,8	-2,2
közösségi fogyasztás	9,7	0,1	2,2	-0,6
Végső fogyasztás összesen	74,2	0,5	-5,7	-2,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	19,3	2,9	-8,0	-5,6

a) A termelés esetében ágazatok összesen, alapon = 100,0; a felhasználás esetében GDP összesen = 100,0.

8.1 ábra A GDP és fő felhasználási tételeinek alakulása (2000 = 100)

8.2 ábra Kiviteli (+), illetve behozatali (-) többlet a GDP arányában

8.2 tábla Külföldiek közvetlen tőkebefektetései Magyarországon és rezidensek befektetései külföldön^{a)}

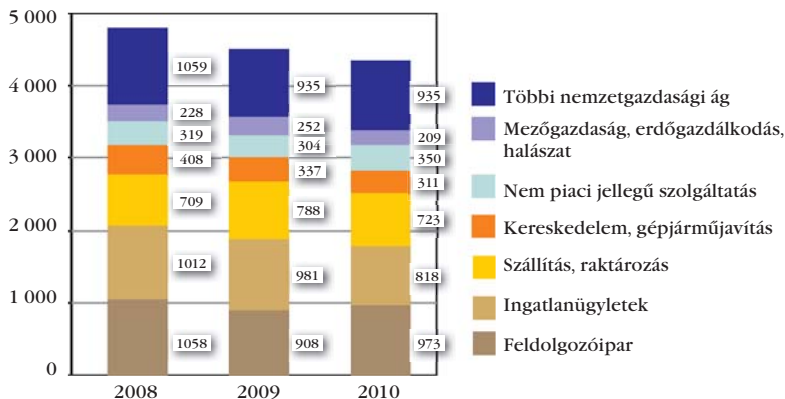
(milliárd forint)

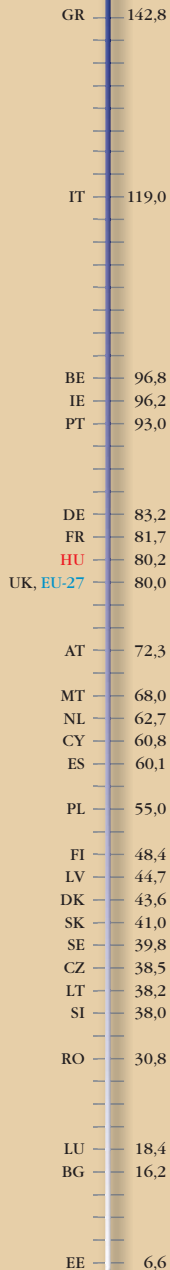
Tőkeállomány	2000	2008	2009	2010
Külföldi, Magyarországon	5 577	15 091	15 977	16 793
Magyar, külföldön	351	3 271	3 563	3 590

a) Az év végén, egyéb tőkemozgások nélkül.

8.3 ábra A beruházási ráfordítások

Milliárd forint

9. EGYENSÚLY

9.1 tábla A folyó fizetési mérleg és részmérlegeinek egyenlege

(millió euró)

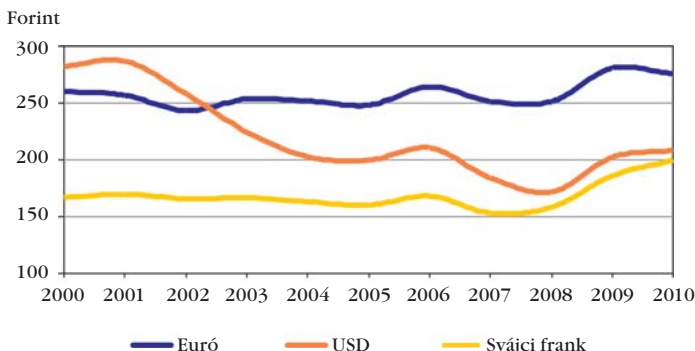
Megnevezés	2008	2009	2010
A folyó fizetési mérleg egyenlege	-7 774	332	2 017
Ebből:			
Áruk	-565	3 371	4 674
Szolgáltatások	960	1 350	2 406
Jövedelmek	-7 583	-4 747	-5 465
Viszonyzatlan folyó átutalások	-587	359	402

9.2 tábla Az államháztartás és alrendszerének egyenlege
(az ESA '95 szerint)

(milliárd forint)

Megnevezés	2008	2009	2010
Államháztartás	-976	-1 162	-1 153
Ebből:			
Központi kormányzat	-914	-954	-946
Társadalombiztosítási alapok	-80	-104	36
Helyi önkormányzatok	18	-104	-243

9.1 ábra Éves átlagos devizaárfolyamok alakulása

9.2 ábra Az államháztartás maastrichti kritérium szerinti hiánya a bruttó hazai termékhez viszonyítva

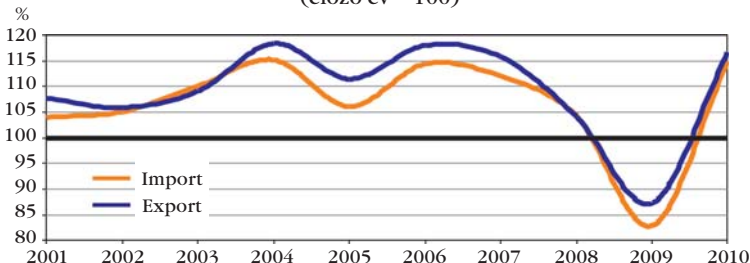

9.3 tábla A termékek és a szolgáltatások külkereskedelmi forgalma, 2010

(millió euró)

Megnevezés	Import	Export	Egyenleg
Termékek			
Élelmiszerek, italok, dohány	3 258	4 925	1 666
Nyersanyagok	1 403	1 722	319
Energiahordozók	7 315	2 109	-5 206
Feldolgozott termékek	20 952	19 632	-1 320
Gépek és szállítóeszközök	32 955	43 020	10 065
Összesen	65 883	71 408	5 524
Szolgáltatások			
Turizmus	2 242	4 050	1 808
Szállítási szolgáltatások	2 015	2 829	814
Üzleti szolgáltatások	7 265	7 368	103
Kormányzati szolgáltatás	137	92	-44
Összesen	11 659	14 340	2 681

9.3 ábra A termékimport és -export volumenének alakulása (előző év = 100)

DK 138,6

ÁLTALÁNOS JELZŐSZÁMOK

10. ÁRAK

10.1 tábla A fogyasztói árak indexe

(előző év = 100,0)

Megnevezés	2008	2009	2010
Élelmiszerek és alkoholmentes italok	110,5	103,9	102,8
Szeszes italok, dohányárúk	105,6	107,8	108,8
Ruházat és lábbeli	100,0	100,6	99,7
Lakásszolgáltatás, víz, villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok	109,4	107,7	105,5
Lakberendezés, lakásfelszerelés, -karbantartás	100,9	103,3	101,7
Egészségügy	99,0	103,4	105,2
Közlekedés és szállítás	106,2	100,6	111,2
Távközlés	99,4	101,0	101,0
Szabadidő és kultúra	103,2	103,0	102,9
Oktatás	104,6	100,7	100,6
Vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás	107,5	106,2	104,2
Egyéb termékek és szolgáltatások	104,1	104,5	102,2
Összesen	106,1	104,2	104,9

10.2 tábla Külkereskedelmiár-indexek és cserearány-mutató

(előző év = 100,0)

Megnevezés	2008	2009	2010
Behozataliár-index	102,1	101,2	101,7
Kiviteliár-index	100,4	103,0	101,6
Cserearány-mutató	98,3	101,8	99,9

SE 122,8

FI 118,9

LU 118,8

FR 114,2

BE 112,3

IE 112,1

AT 110,6

NL 108,7

DE 105,5

IT 105,2

EU-27 100,0

UK 98,5

GR 93,6

ES 93,2

CY 90,6

SI 82,6

PT 82,2

MT 73,5

CZ 70,7

EE 68,1

SK 67,1

LV 63,7

HU 62,8

PL 60,8

LT 58,8

RO 51,6

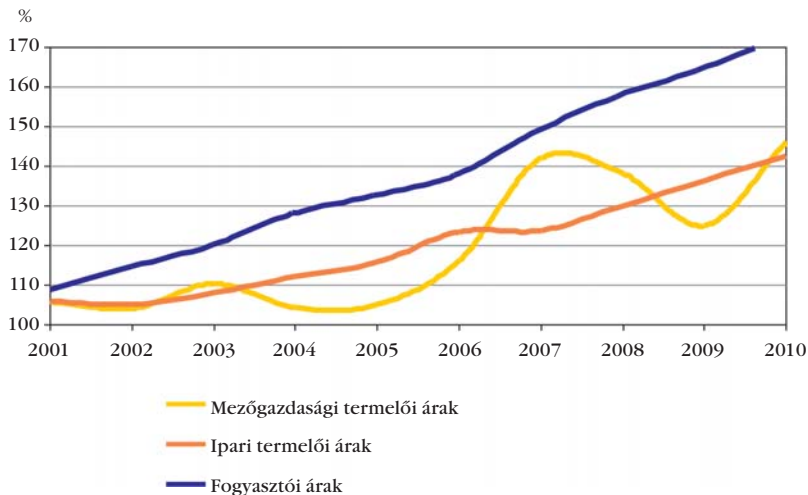
BG 44,9

Relatív fogyasztóiár-színvonal, 2010 (EU-27=100,0)

10.3 tábla Egyes termékek és szolgáltatások fogyasztói átlagára

Megnevezés	(forint)		
	2007	2008	2009
Kenyér (házi jellegű), kg	293	293	295
Tej (2,8%), liter	219	201	201
Sertéshús, comb (csont és csülök nélkül), kg	1 090	1 160	1 110
Világos sör, 0,5 literes palack	141	155	172
LCD televízió (76–82 cm), darab	154 140	131 830	123 440
Múzeumi belépőjegy, darab	567	597	641
Általános havibérlet, darab	5 680	6 280	6 710
Autóbenzin (ólommentes, 95 oktánszámú), liter	293	278	336
Villamos energia (általános), 10 kWh	420	449	466
Földgáz (vezetékes), 10 m ³	931	1 070	1 150
Vízdíj, m ³	273	300	301

10.1 ábra Termelői és fogyasztói árak
(2000 = 100)

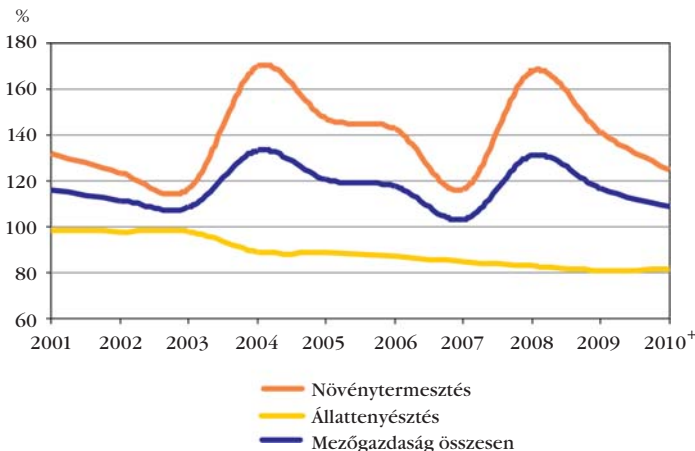

IE	94,2
LV	81,5
LT	80,5
EE	69,6
BG	66,3
RO	63,8
HU	57,7
FR	56,2
ES	49,7
DK	47,8
FI	43,0
PL	41,0
AT	37,9
EU-27	36,7
SK	35,6
PT	34,7
GR	33,9
CZ	33,8
SE	33,0
UK	28,0
LU	26,2
SI	23,0
IT	21,6
DE	20,6
CY	15,1
BE	12,7
NL	11,6
MT	2,4

11. MEZŐGAZDASÁG, IPAR, SZOLGÁLTATÁSOK

MEZŐGAZDASÁG

11.1 ábra A mezőgazdaság bruttó termelése
(2000 = 100)

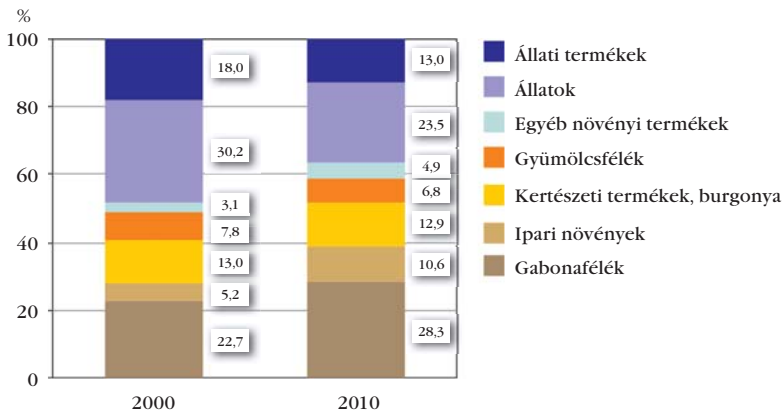

11.1 tábla Alapvető növényi termékek termelése

Megnevezés	2008	2009	2010 ⁺	
	ezer tonna			az EU-27 százalékában
Búza	5 631	4 419	3 745	2,7
Kukorica	8 897	7 528	6 985	12,4
Napraforgó	1 468	1 256	970	14,3
Cukorrépa	573	737	819	0,7
Zöldség	1 818	1 614	1 144	2,5 ^{a)}
Gyümölcs	840	884	766	2,4 ^{a)}
Szőlő	571	550	295	2,2 ^{a)}

a) 2009. évi adat.

11.2 ábra A mezőgazdasági termékek termelési szerkezete

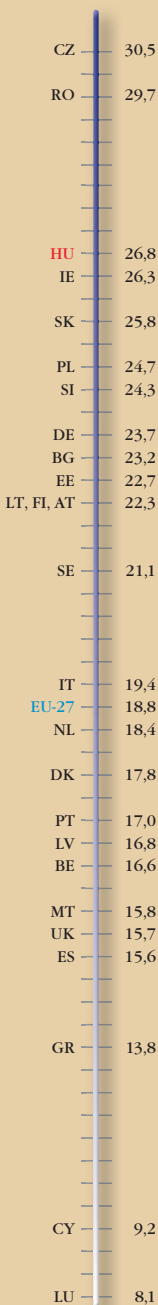
11.2. tábla Az állatállomány alakulása

Megnevezés	(ezer darab)		
	2008	2009	2010
Szarvasmarha	701	700	682
Sertés	3 383	3 247	3 169
Juh	1 236	1 223	1 181
Baromfi	39 716	40 264	42 213
Ló	58	61	65

11.3. tábla Fontosabb állati termékek termelése

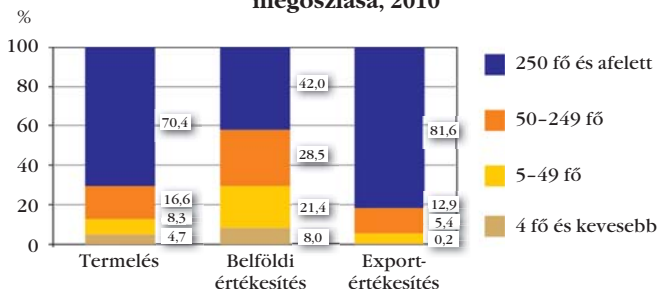
Megnevezés	2008	2009	2010 ⁺	
	természetes mértékegységben			az EU-27 szazalékában
Vágóállat, ezer tonna	1 400	1 356	1 380	..
Tehéntej, millió liter	1 792	1 712	1 592	1,2 ^{a)}
Tyúktojás, millió db	2 879	2 741	2 714	2,4 ^{a)}
Gyapjú, tonna	4 535	4 483	4 326	2,5 ^{a)}
Méz, tonna	22 394	22 000	..	10,8 ^{a)}

a) 2009. évi adat.

IPAR, ÉPÍTŐIPAR, LAKÁS

11.3 ábra Az ipari termelés és értékesítés vállalatnagyság szerinti megoszlása, 2010

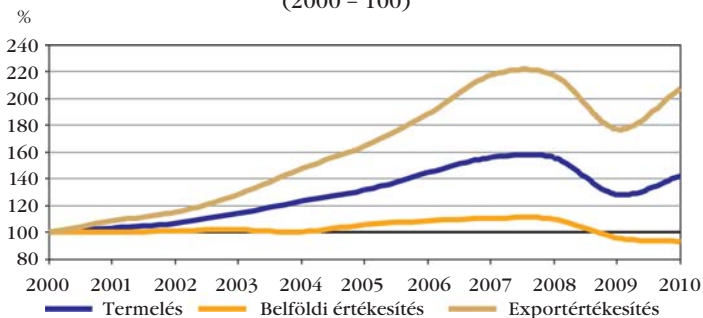

11.4. tábla A főbb ágazatcsoportok részesedése az ipari termelésből és értékesítésből, 2010*

Ágazat, ágazatcsoport	Termelés	Értékesítés (%)	
		Export-	Belföldi
Gépipar	48,1	65,4	7,5
Vegyipar	19,0	14,1	17,2
Élelmiszeripar	9,9	4,7	12,6
Energiaipar	7,3	3,3	49,2
Kohászat, fémfeldolgozás	6,3	5,7	4,5
Textil-, bőr-, fa-, papír-, nyomdaipar	4,5	3,5	4,0
Egyéb	4,9	3,3	5,0

* Az ipar víz- és hulladékgazdálkodás nélkül. A legalább 5 főt foglalkoztató gazdálkodói kör = 100,0. Folyó áron számítva.

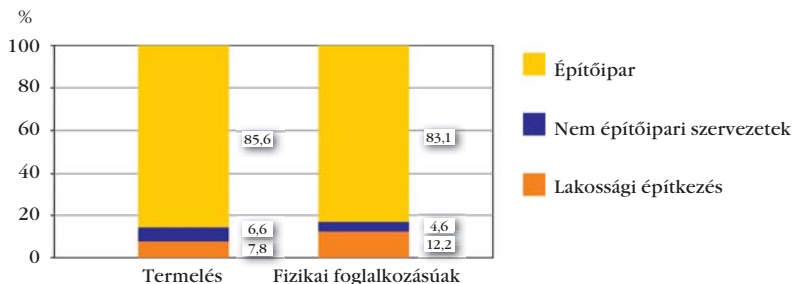
11.4 ábra Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei (2000 = 100)

11.5 tábla Az építőipari szervezetek termelése

Megnevezés	2008	2009	2010
Volumenindex, előző év = 100,0			
Épületek építése	90,5	87,4	94,8
Egyéb építmények építése	103,3	106,1	84,8
Építőipari szervezetek összesen	94,6	96,7	89,9
Megosztás vállalatnagyság szerint, %			
4 fő és kevesebb	30,2	33,4	32,5
5 – 19 fő	21,9	19,4	20,6
20 – 49 fő	14,9	13,1	14,0
50 – 249 fő	21,2	21,8	21,8
250 fő és afelett	11,8	12,3	11,2

11.5 ábra Építőipari tevékenység kivitelezők szerint, 2009

11.6 tábla Lakásépítés, megszűnés

Megnevezés	2008	2009	2010
Épített lakások száma	36 075	31 994	20 823
Megszűnt lakások száma	3 745	4 140	2 549
Épített lakások átlagos alapterülete, m ²	90,0	88,8	92,0

11.7 tábla Lakásállomány, laksűrűség, 2010

Településtípus	Lakások száma, ezer darab	Száz lakásra jutó népesség, fő	Átlagos lakás-alapterület, m ²	Száz szobára jutó lakó, fő
Budapest	895	194	63,5	81
Többi város	2 193	238	75,2	90
Községek	1 260	241	84,8	89
Összesen	4 349	230	75,6	88

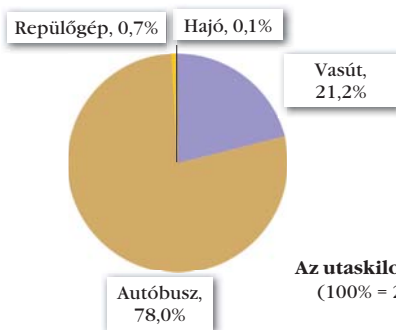
SZÁLLÍTÁS

11.8 tábla Áruszállítási teljesítmények, 2010

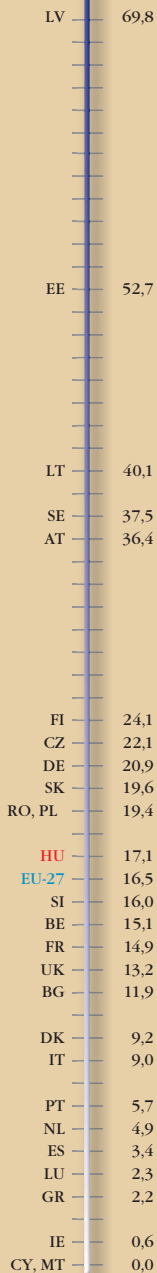
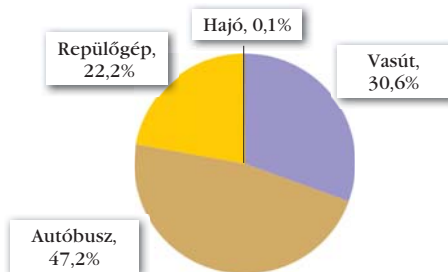
Megnevezés	Teljesítmény, milliárd áru-tonna-kilométer	A teljesítmények volumenének alakulása, előző év = 100,0	A nemzetközi forgalom részaránya, %
Vasúti	8,8	114,8	84,8
Közúti	33,7	95,3	66,5
Belvízi	2,4	130,7	99,8
Csővezetékes	5,6	106,9	81,5
Összesen	50,5	100,8	73,0

11.6 ábra A helyközi személyszállítási teljesítmények
2010. évi megoszlása

A szállított utasok száma szerint
(100% = 663,2 millió fő)

Az utaskilométer-teljesítmény szerint
(100% = 25,2 milliárd utaskilométer)

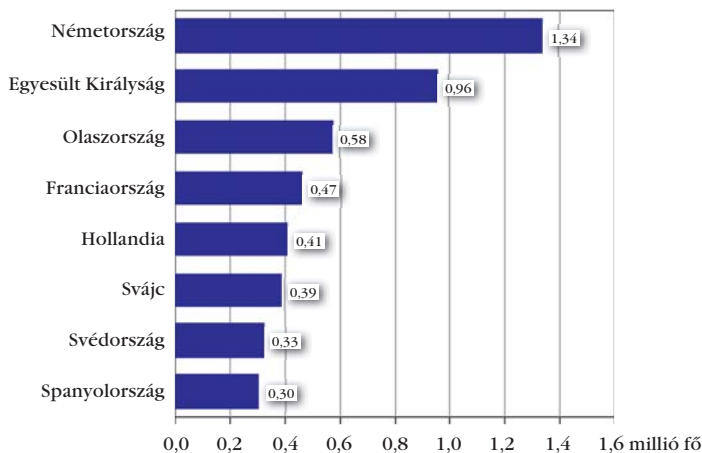
11.9 tábla A helyi közösségi közlekedés keretében szállított utasok száma

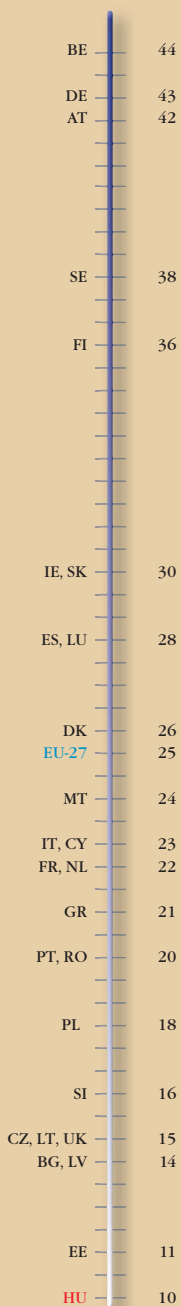
(millió fő)

Megnevezés	2008	2009	2010
Autóbusz	1 313	1 229	1 152
Villamos	478	463	449
Trolibusz	104	100	95
Metró, földalatti	326	315	302
Helyiérdekű vasút	76	73	59
Összesen	2 297	2 179	2 057

11.7 ábra A Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér legnagyobb utasforgalmú viszonylatai, 2010

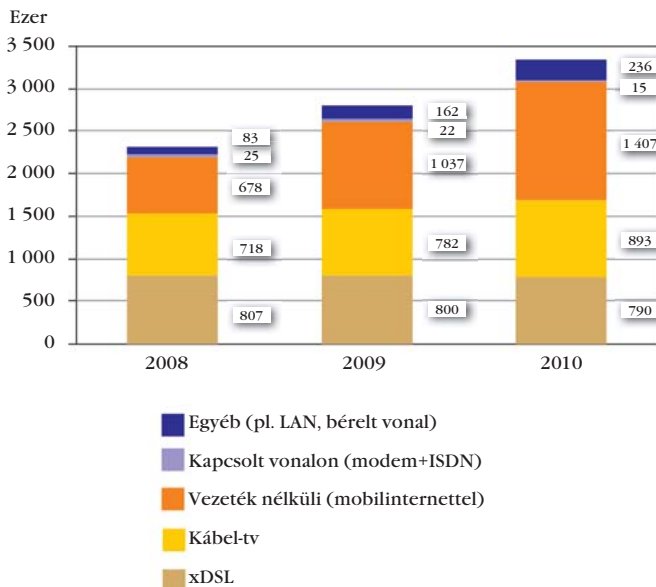
(összesen = 8,2 millió fő)

INTERNET, TELEFON

11.8 ábra Az internet-előfizetések kapcsolattípusonként

11.10 tábla A fontosabb információs és kommunikációs technológiák használatának aránya a vállalkozásoknál

		(%)		
Megnevezés	2008	2009	2010	
Személyi számítógép, munkaállomás	88,1	89,2	91,2	
Mobiltelefon	88,8	88,9	91,5	
Intranet	16,1	18,0	19,4	
Internet/www	84,7	86,8	89,5	
E-mail (elektronikus levél)	83,5	85,6	88,7	

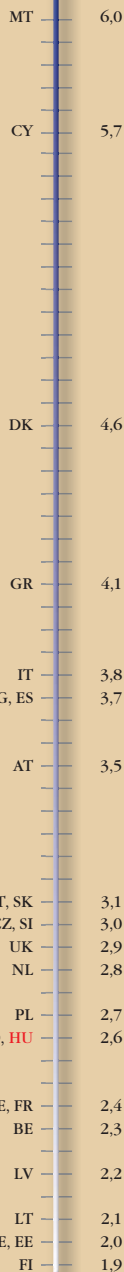
11.11 tábla A telefonálás főbb adatai, 2010

Mutató	Vezetékes	Mobil-
	telefonía	
Vezetékes fővonalak, illetve mobil-előfizetések		
Száma, ezer	2 932	12 012
Száz lakosra jut	29,4	120,3
Kiinduló hívások száma, millió	1 678	8 071
Egy vonalra, illetve előfizetésre jutó beszélgetések		
Száma	571	672
Időtartama, perc	1 781	1 454
A kiinduló hívások átlagos ideje, perc	3,1	2,2

11.12 tábla A fontosabb információs és kommunikációs eszközökkel ellátott háztartások aránya

(%)

Megnevezés	2008	2009	2010
Mobiltelefon	88,0	90,4	93,2
Asztali számítógép	54,6	56,8	58,6
Laptop	15,7	21,0	26,0
Kézi számítógép	2,8	3,6	3,9
Internetkapcsolat	48,4	55,1	60,5
Ebből: szélessávú internetkapcsolat	42,3	50,9	52,2

TURIZMUS

11.13 tábla Magyarországra érkező külföldi látogatók főbb országok szerint

Ország	(ezer)		
	2008	2009	2010
Szlovákia	8 142	9 095	8 404
Románia	8 079	7 783	7 614
Ausztria	6 397	6 437	6 696
Németország	3 103	3 130	3 135
Szerbia, Montenegró, Koszovó	2 279	2 201	2 329
Lengyelország	1 371	1 685	1 819
Ukrajna	1 526	1 566	1 540
Bulgária	1 243	1 234	1 191
Csehország	1 086	1 077	1 003
Horvátország	990	971	868

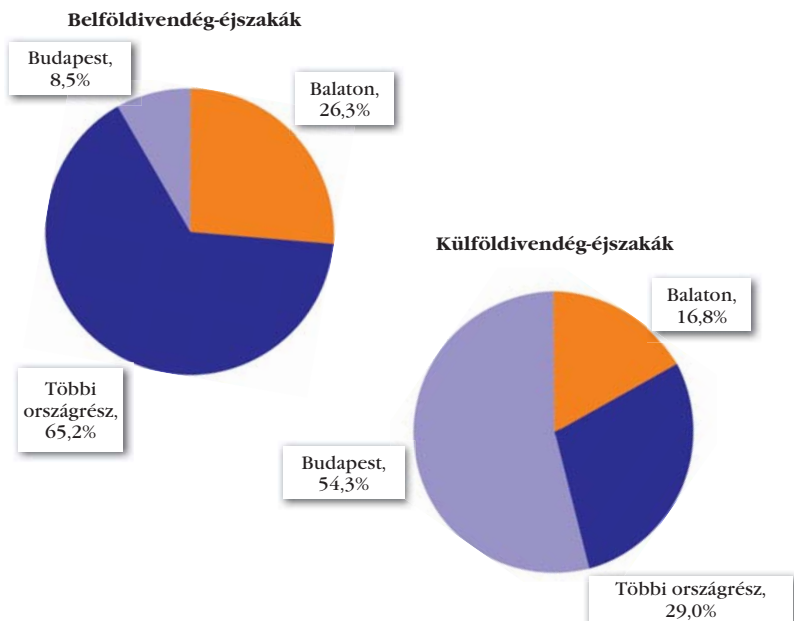
11.14 tábla A Magyarországra látogató külföldiek száma és kiadása az utazás célja szerint, 2010

Motiváció	Látogatók		Látogatók kiadása	
	száma, ezer	megoszlása, %	milliárd forint	megoszlása, %
Szabadidős turizmus	11 727	29,4	672	56,5
Ebből: rokon-, barátlátogatás	4 240	10,6	134	11,3
gyógy- és egészségturizmus	1 811	4,5	136	11,4
Üzleti turizmus	1 635	4,1	156	13,1
Ebből: konferenciaturizmus	168	0,4	22	1,8
<i>Turisztikai motiváció összesen</i>	<i>13 362</i>	<i>33,5</i>	<i>828</i>	<i>69,6</i>
Tanulás	288	0,7	33	2,8
Vásárlás	9 881	24,8	139	11,7
Munkavégzés	2 012	5,0	93	7,8
Átutazás	14 094	35,3	94	7,9
Egyéb	267	0,7	3	0,3
<i>Nem turisztikai motiváció összesen</i>	<i>26 542</i>	<i>66,5</i>	<i>362</i>	<i>30,4</i>
Mindösszesen	39 904	100,0	1 190	100,0

11.15 tábla A vendéglátóhelyek eladási forgalma

Év	Kereskedelmi	Munkahelyi	Összesen
Megoszlás, %			
2008	87,4	12,6	100,0
2009	86,1	13,9	100,0
2010	84,4	15,6	100,0
Volumenindex, az előző év = 100,0			
2008	94,5	97,9	94,9
2009	91,3	102,4	92,7
2010	96,3	110,5	98,3

11.9 ábra A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak területi megoszlása, 2010

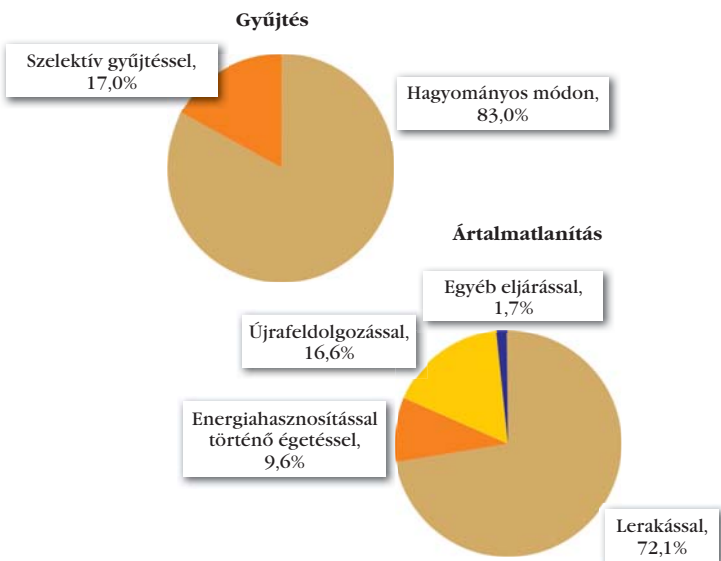
BG	52,7
RO	41,1
GR	36,8
IT	34,3
PL	33,4
SI	29,9
CZ	29,8
MT	29,3
ES	27,7
HU	27,1
EU-27	26,8
BE	26,0
NL	25,2
SK	25,0
PT	24,3
FR	24,1
AT	22,9
DK	21,4
DE	21,1
UK	20,4
SE	17,6
LT	17,4
FI	14,3
IE	13,7
EE	11,1

12. KÖRNYEZET

12.1 tábla Környezeti adatok

Megnevezés	2007	2008	2009
Erdőterület, ezer hektár	1 891	1 903	1 913
Az összes települési, közüzemileg tisztított szennyvíz, millió m ³	511,0	519,8	502,8
A legalább biológiailag tisztított települési szennyvíz aránya, %	74,9	73,9	75,4
Települési szilárd hulladék, kg/fő	457	454	430
Hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya, %	92,2	92,4	92,2
Szén-dioxid-kibocsátás, kg/fő	5 723	5 585	5 029
Nem metán illékony szerves vegyületek (NMVOC) kibocsátása, kg/fő	15	14	13
Kén-dioxid-kibocsátás, kg/fő	8	9	8
Szilárdanyag kibocsátás, kg/fő	6	6	8

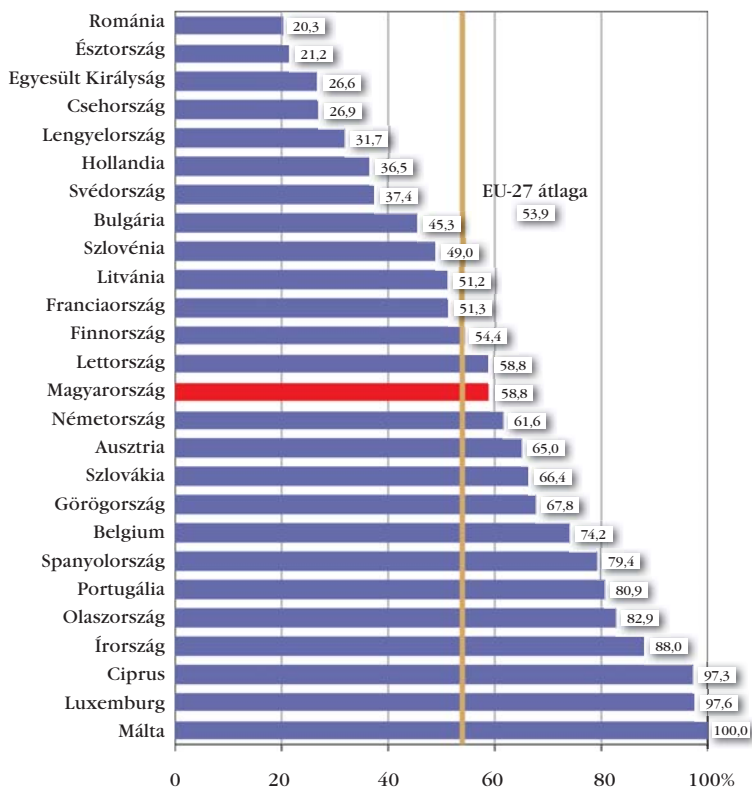
12.1 ábra A települési szilárd hulladék gyűjtése és ártalmatlanítása, 2009

12.2 tábla Energiafelhasználás

Év	Összesen		Egységnyi GDP-re jutó felhasználás, előző év = 100,0
	petajoule	előző év = 100,0	
2008	1 126,3	100,1	99,5
2009	1 040,0	92,3	98,5
2010	1 085,0	102,8	101,6

12.2 ábra Energiafüggőség, 2009
(a nettó import az energiaellátás százalékában)

Megjegyzés: Dánia, az unió tagországai közül egyedüliként, nettó exportőr.

Kiemelt témák:

Egészségturizmus Magyarországon

Az egészségturizmusban a látogatók alapvető motivációja az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése (wellness), illetve az egészségi állapot javítása, betegségek gyógyítása (gyógyturizmus). Hazánkban a gyógyturizmus hagyományosan a gyógy- és termálvíz-kincsre, valamint bizonyos klimatikus tényezőkre épül. Bővül a kapcsolódó egészségügyi orvosi szolgáltatások köre, s elterjedőben van az a szemlélet is, hogy a megelőzés és bizonyos turisztikai élmények összekapcsolása turisztikai vonzerőt jelent. A fontosabb küldő országokban tapasztalt demográfiai folyamatok, az idős népesség arányának növekedése, valamint a magas színvonalú szolgáltatások igénybevételét lehetővé tevő jövedelemalakulás befolyásolják e turisztikai szolgáltatáscsoport jelentőségét Magyarország kínálatában¹⁾.

A gyógyászati, egészségmegőrzési céllal utazók jellemzői

2010-ben 1,8 millió külföldi látogató érkezett hazánkba gyógy- vagy egészségturizmus céljával, minden második Ausztriából vagy Németországból. Az ilyen céllal hozzánk látogatók aránya az összes látogató között éves szinten 4–5% közötti, a több napra látogatók közül viszont csaknem minden tizedik ezzel a motivációval érkezik. A gyógyulni vágyók, wellness programokon részt vevők demográfiai jellemzői láthatóan eltérnek az átlagostól: körükben több a nő, mint a férfi (az összes látogatónál fordított a helyzet), és háromnegyedük 45 éves vagy idősebb (az átlagos látogatóknál ez az arány nem éri el a négytizedet).

Az egészségturisztikai céllal érkezők 2010-ben 136 milliárd forintot költöttek Magyarországon, folyó áron 5,5%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Bevételeink csaknem héttizede Ausztriához és Németországhoz köthető.

Az egészségmegőrzési célú utak jelentősége belföldi viszonylatban is lényeges, de ezt a keresleti oldal statisztikái kevésbé emelik ki: 2010-ben 389 ezren vettek részt olyan többnapos belföldi utazáson, amelynek ez volt az elsődleges célja. Az összes utazásnak ez 2,1%-át jelentette. Az egész-

1) Forrás: Marketingterv. Magyar Turizmus Zrt. 2011.

ségmegőrzési céllal utazók között, csakúgy, mint a külföldi látogatók esetében, valamivel több a nő (bár a belföldi utazók között átlagosan is magasabb az arányuk a férfiakénál), a 45 éven felüli utazók aránya pedig szintén igen magas, 68%, míg az utazóknál átlagosan mindössze 39%.

Az egészségturizmus motivációjával utazó belföldi vendégek 2010-ben 14,9 milliárd forintot költöttek összességében, ami ez esetben is az átlagosnál magasabb fajlagos költsékre utal. Az ilyen céllal utazók többsége fizetős szálláshelyet választ, és azon belül is a magasabb kategóriájúakat részesíti előnyben.

Gyógyvizek és fürdők Magyarországon

Magyarország vízrajzában jellegzetesen fontos szerepet játszanak a termálvizek (a 30 °C-nál melegebb rétegvizek), amelyek szinte az egész ország területén jelen vannak. Míg a Földön a mélybe haladva átlagosan 100 méterenként 3 °C-kal, a Kárpát-medencében 5–7 °C-kal emelkedik a hőmérséklet, hévizeinket ezért kevésbé mélyen fekvő rétegekből hozhatjuk a felszínre. Nagy részük oldott ásványi anyagokat is tartalmaz, így gyógyhatású, azaz fürdő- és ivókúrára is alkalmas. A termálkutak száma meghaladja az ezret, de gyógyvizek is találhatók szinte az egész országban, háromnegyedük az Alföldön.

A hazai fürdőkultúra kialakulása még a római korba nyúlik vissza, amikor is Aquincum fürdőibe a Római forrás vizét vezették el, vidéken eddig 15 fürdő romja került elő. A második fellendülés az 1400-as években, Zsigmond és Mátyás király uralkodása alatt következett be. A török hódítás újabb lökést adott a fürdők fejlődésének, ebből a korból való a budapesti Rác, a Rudas, a Lukács, a Király, az egri Török fürdő, s a budapesti Császár is török alapra épült²⁾. A török uralmat felváltó időszak alatt azonban ezek háttérbe szorultak, a gőzfürdők ugyanis egyáltalán nem illeszkedtek a magyarországi tisztálkodási szokásokba, ezért ezeket olykor iskolákká, kádárműhelyekké vagy éppen templomokká alakították³⁾. A 19. században a tudományos kutatások, a balneológiai ismeretek terjedése, a Zsigmondy Vilmos bányamérnök által alkalmazott mélyfúrás technika (amelynek a Széchenyi fürdő köszönhető) hozzájárultak a jelenkori fürdőkultúra is-

2) Egy kis fürdőtörténet. Sulinet.

3) Csiffáry Gabriella: Régi magyar fürdővilág.

mételt felvirágzásához⁴⁾. A hévízi fürdőhely kiépítése a 18. század végén kezdődött, a harkányi, a parádi fürdők a 19. század elején alakultak ki.

Hazánkban a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 32 műemlék fürdőt tart nyilván, melyek közül 13 üzemel, közülük 8 a fővárosban⁵⁾. Az ország más városai közül Egerben a Török fürdő, Szegeden az Anna fürdő, Szé-

Gyógyvizeink előfordulása és hatása

Gyógyvízfajta	Előfordulás	Hatás
Szénsavas vagy savanyúvizek	Balaton-felvidék, Csopak, Balatonfűred, Balaton déli partja, Balf, Bük, Parádfürdő	Az idegrendszer nyugtatja, gyomorsavtermelésre hat.
Alkalikus vizek	Szeged, Békéscsaba, Kiskunhalas, Sikonda, Kaposvár, Zalakaros, Bükkszék	Nyákoldó, epehajtó hatású.
Kénes gyógyvizek	Harkány, Hévíz, Balf, Csisztapuszta, Bogács, Kéked, a budapesti Lukács és Rudas fürdő	A légzőrendszer működését javítja, gyomorhurut, nőgyógyászati betegségek, krónikus gyulladások esetén használják.
Meszes jellegű vizek	A budapesti források többsége, Miskolctapolca, Esztergom, Parád	Gyulladáscsökkentő, csontritkulás, mozgásszervi és nőgyógyászati betegségek esetén használják.
Keserűvizek	Budapest, Nagyigmánd, Tiszajenő	Gyomor-, epe-, bélpanaszok ellen használják.
Konyhasós vizek	Budapest, Debrecen, Sárovar, Igal, Hajdúszoboszló	Nyákoldó hatású, emellett mozgásszervi, nőgyógyászati betegségek, pikkelysömör esetén használják.
Vasas-timsós vizek	Parád, Moha, Csopak, Erdőbénye	Nőgyógyászati betegségek, vashiány esetén használják.
Jódos, brómos vizek	Hajdúszoboszló, Tiszaföldvár, Karcag, Túrkeve, Sósartán	Pajzsmirigy-, keringési, emésztőszervi betegségek, a klimax hatásainak csökkentésére használják.
Radon tartalmú vizek	A Gellért, a Rudas fürdő, Eger, Miskolctapolca, Hévíz-tó	Értágító, vérnyomáscsökkentő hatású, cukorbetegség, köszvény esetén használják.
Egyszerű termálvizek	Az ország nagy részén találhatók.	Aranyér, bőrbetegségek esetén használják.

4) Forrás: Műemlékek Nemzeti Gondnoksága.

5) Magyar Turizmus Zrt szakmai oldalak. Dr. Horváth Gábor, a Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Rt. vezérigazgatójának előadása.

keszfehérváron az Árpád fürdő felújítva várja a vendégeket, a volt miskolci Erzsébet fürdő jelenleg nem üzemel.

A fürdők látogatottságáról a 19. század végétől a második világháborúig rendelkezünk adatokkal: 1913-ban 203 fürdőről és 227 ezer fürdővendégről tesznek említést az évkönyvek. A háború után a fürdők jelentős része az országhatáron kívülre került, 1942-ben a mai országterületen található 90 fürdőt 526 ezer vendég kereste fel.

A Magyarországon működő fürdők⁶⁾ közül 2010-ben 206 tartozott a jelen elemzés szempontjából kiemelt gyógy-, termál- vagy élményfürdő kategóriába; az egyes kategóriáknak megfelelő egységek száma közel azonos volt (100 gyógy-, 107 termál- és 103 élményfürdő működött). Ezek a kategóriák nem kizárólagosak, ugyanis egy-egy fürdő teljesíthet több kritériumot, így 30 létesítmény egyszerre gyógy-, termál- és élményfürdő is. A legtöbb (47) ilyen fürdő Észak-Alföldön található, a legkevesebb, 18 pedig Észak-Magyarországon.

A fürdők átlagosan 7 medencével üzemelnek, amelyeknek többsége, 70%-a vízforgatásos. Az összes medence hattizede egész évben használható. A legtöbb, 57 medence a hajdúszoboszlói fürdőben található, de a cserkeszőlői fürdő és gyógyászati központ, a zalakarosi Gránit, a büki gyógyfürdő és a debreceni gyógyfürdő is 20-nál több medencét üzemeltet. A zöldterület aránya átlagosan 49%, 10 fürdőben a 90%-ot is meghaladja.

A legnagyobb kapacitású fürdők

(ezer fő)

Sor. szám	Név	Megengedett napi legnagyobb befogadó- képesség	Sor- szám	Név	Megengedett napi legnagyobb befogadó- képesség
1.	HUNGAROSPA Gyógyfürdő, Hajdúszoboszló	26	4.	Gyulai Várfürdő, Gyula	11
2.	Harkányi Gyógy- és Strandfürdő, Harkány	15	5.	Rába-Quelle Gyógy, Termál- és Élményfürdő, Győr	11
3.	Debreceni Gyógyfürdő, Debrecen	11	6.	Jonathermál Gyógy és Élményfürdő, Kiskunmajsa	11

6) Fürdőink vendégforgalmáról hosszú kihagyás után a nemrégiben kibővített adatfelvételnek köszönhetően rendelkezünk - bizonyos korlátokkal - országos adatokkal.

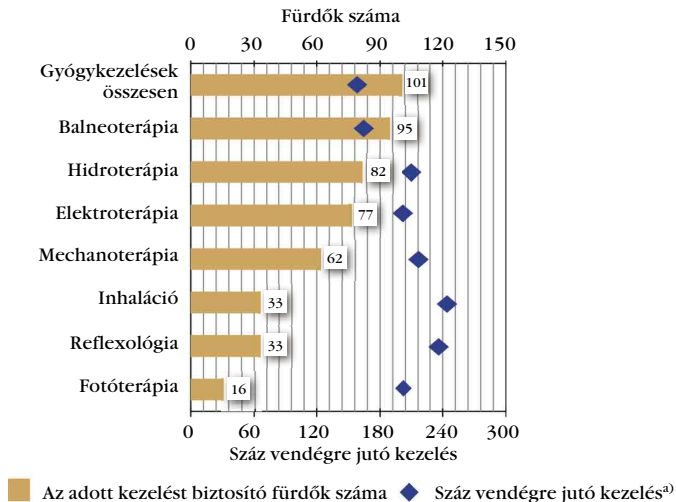
A 206 fürdő többsége, 115 állandóan üzemel, 44 idényszerűen, 47 létesítmény pedig részben egész évben, részben csak idényszerűen tart nyitva. 132 fürdő önállóan, a saját területén működik, 60 egy szálláshely területén, további 14 pedig más szolgáltató területén található. A szálláshellyel való együttműködés az élményfürdők esetében a legjellemzőbb, a termálfürdőknél a legkevésbé gyakori.

A legnagyobb átlagos kapacitású fürdők a Dél-Dunántúlon üzemelnek, de a csúcstartó, a hajdúszoboszlói Hungarospa naponta több mint 26 ezer főt képes fogadni. További hat fürdő napi befogadóképessége haladja meg a 10 ezret.

A vizsgált gyógy-, élmény- és termálfürdők összes éves forgalma meghaladta a 23,4 millió főt. A legnagyobb forgalmúak jellemzően, de nem kizárólagosan a legnagyobb kapacitásúak közül kerültek ki: a hajdúszoboszlói fürdő mindkét szempontból vezeti a ranglistát. A hat legnagyobb forgalmú létesítményben az összes fürdővendég 22%-a fordult meg.

A fürdők szolgáltatásai között a szauna a leggyakoribb, ugyanis a vizsgált körbe tartozó fürdők valamivel több mint háromnegyedében előfordul. Wellness-kezeléseket a létesítmények 46%-ában lehet igénybe venni,

Kezelések igénybevétele a fürdőkben, 2010

a) Összes kezelés száma az adott típusú kezelést biztosító létesítményben.

gyógykezeléseket a fürdők fele biztosít. Orvosi vizsgálatra 86 fürdőben van lehetőség. E 4 fő szolgáltatáscsoportból csupán 62 létesítmény áll mind a négygel a vendégek rendelkezésére, míg 50 fürdőben csak az egyikfélét lehet igénybe venni. A gyógykezelések közül a balneoterápiára lehet a legtöbb fürdőben bejelentkezni, míg a kevésbé elterjedt szolgáltatások közé az inhaláció, a reflexológia és a fototerápia tartozik.

A legszélesebb körű szolgáltatásokat jellemzően a gyógyfürdők biztosítják, itt a négy fő szolgáltatáscsoportból átlagosan hármat nyújtanak, és szintén háromféle gyógykezelésre nyílik mód, míg a termálfürdőkben és az élményfürdőkben átlagosan kétféle fő szolgáltatást lehet igénybe venni, és kétféle gyógyszolgáltatást nyújtanak.

Balneoterápia: gyógyvízzel és mesterséges anyagokkal készített fürdőkezelések, ivókúrák, iszapkezelések.

Hidroterápia: nedves borogatások, pakolások, leöntések és mechanikai beavatkozásokkal társított hidromechanikai kezelések, a víz alatti vízsgármasszázs, a skótzuhany, a súlyfürdő, a víz alatti torna tartozik ide.

Elektroterápia: idetartoznak a kis-, közép- és nagyfrekvenciás, valamint az elektromágneses kezelések.

Mechanoterápia: ide sorolják az ultrahangkezelést, az aktív és passzív tornát, a masszázst és a különféle extenziós kezeléseket.

Inhaláció: porlasztott gyógyvizet vagy gyógyszeroldatot juttatnak a légutakba (aeroszoterápia), vagy pedig a negatív ionok kedvező hatását használják fel (aeroion terápia).

Helio- és fototerápia: a helioterápia a napfénykezelés, a fototerápiához az ultraibolya sugárzás, a látható fény, az infravörös sugárzás és a lézerkezelés alkalmazása tartozik.

Forrás: Csermely Miklós: Fizioterápia. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2009. 14–16. oldal.

Az igénybe vett kezelések száma természetesen igazodott a kínálatához: átlagosan évente több mint 82 ezer kezelést végeztek a vizsgált fürdőkben, száz vendégre átlagosan 92 kezelés jutott. A vendégforgalomhoz viszonyítva e mutató értéke legmagasabb a gyógyfürdőkben (168), míg a termálfürdők száz vendégére átlagosan 52, az élményfürdőkére 32 kezelés

jutott. Az OEP-támogatású kezelések tették ki az összes kezelés háromnegyedét; ez azt jelenti, hogy az igénybe vevőnek az OEP által a fürdő részére folyósított összeg és a fürdő által megszabott piaci ár különbözetét kellett kifizetnie⁷⁾.

A vizsgált körbe tartozó fürdők összes árbevétele 29,8 milliárd forint volt. Ennek mintegy felét a jegy-, 10%-át a bérleteladásból befolyó bevételek adták.

Ezeket a vendégek fizethették üdülési csekkel is – ez a forgalom 8%-át adta. Az OEP 11%-ot térített meg. Az önkéntes egészségpénztári számlákról teljesített kifizetések összességében mindössze 1,2%-ot adtak. A fürdők átlagos bevétele 157 millió forint volt, ezen belül a legmagasabb átlagos forgalmat, közel 270 millió forintot a közép-magyarországi létesítmények érték el, a Nyugat-Dunántúl – 188 millió forintos átlagos forgalommal – a második helyen áll, a többi régióban 165 és 107 millió forint között mozgott az árbevétel. Az OEP-támogatás aránya a dél-dunántúli fürdőkben volt a legmagasabb, csaknem a teljes bevétel negyedét fedezte, az önkéntes egészségpénztáron keresztül történő fizetések egyedül a Közép-Dunántúlon voltak számottevőek, ahol megközelítették a 6%-ot. Az üdülési csekkel történő fizetés viszonylag egyenletes volt az országban, de a leggyakrabban a közép-dunántúli fürdőkben fizettek vele a vendégek.

Az átlagos árbevétel a teljes és a kedvezményes árú jegyeket figyelembe véve megközelítőleg 1300 forint volt, ezen belül az élményfürdőkben 1085, a gyógyfürdőkben 1114, a termálfürdőkben 1405. A csak egy kategóriába tartozó fürdőknél nagyobbak a különbségek, és a gyógyfürdők árszintje magasabb. A keleti régiókban olcsóbbak, a nyugatiakban drágábbak voltak a jegyek, a központi régió árszínvonala azonban kiugróan magas volt: az árszint medián értéke 1500 forint volt, az ország többi részén mértnek mintegy kétszerese. Az átlagos árbevétel a nyújtott szolgáltatások sokféleségével párhuzamosan nő, azon fürdőknél a legmagasabb, amelyek szaunát, orvosi vizsgálatot, wellness és gyógykezeléseket egyaránt ajánlanak a vendégeknek, a gyógykezeléseken belül pedig az ötféle gyógykezelést biztosító fürdők esetén a legmagasabb, átlagosan közel 7 ezer forint. A kapacitásukat a szálláshely területén működő fürdők használják ki leg-

7) Orvosság helyett gyógyfürdő. Weborvos online egészségügyi magazin.

inkább, az önállóan működők lényegesen kevésbé, a más szolgáltató területén működőknél pedig a legkisebb mértékben. Az önállóan működő fürdőknél – ahol egy konkrét szálláshely keresettsége és kihasználtsága nem vagy alig befolyásolja a vendégforgalmat – a közép-magyarországi és közép-dunántúli fürdők kihasználtsága a legkedvezőbb, meghaladja a 30%-ot, míg a szálláshelyen működő fürdők kihasználtsági mutatói lényegesen szélesebb sávban szóródnak, és e körben az észak-magyarországi létesítmények vezetnek 66%-os aránnyal⁸⁾.

A gyógy- és wellness szállodák forgalma

Gyógy- és wellness hotelek

A gyógyszállodák olyan kettő-öt csillagos egységek, amelyek vendégeik számára főként természetes gyógytényező alkalmazásával saját gyógyászati részlegükön önálló vagy más gyógyintézet kiegészítő szolgáltatásainak bevonásával, orvosi ellenőrzés mellett terápiás lehetőséget biztosítanak.

A wellness szállodák minimum háromcsillagos egységek, amelyek az egyes szállodai szaktevékenységeket, illetőleg a szálloda által nyújtott szolgáltatásokat az erre vonatkozó szakképzettséggel rendelkező személyekkel látják el, az egészséges életvitelhez szükséges gasztronómiai, sport, relaxációs, illetve wellness szolgáltatásokat nyújtanak, valamint közösségi programlehetőségeket biztosítanak, emellett:

- Minimum 1 beltéri fürdőmedencével és kétféle szauna vagy gőzfürdő létesítménnyel rendelkeznek.
- Az arc-, test-, kéz-, láb- és hajápolási szolgáltatások közül legalább négy féle szépségápolási lehetőséget nyújtanak.

2010 júliusában 62 gyógy- és 107 wellness szálloda működött hazánkban. A gyógyszállodák összes befogadóképessége július 31-én közel 15 ezer volt, a wellness szállodáké 17 700, ami az összes szállodai kapacitás valamivel több mint egynegyede. A gyógyszállodák átlagosan 241, a wellness hotelek 166 férőhellyel üzemeltek. 2007-hez képest a gyógyszálló-

8) Az alfejezethez a KSH adatfelvétele mellett a fürdők saját honlapjai is forrásul szolgáltak.

- Legalább hatféle masszázs, relaxációs és egyéb közérzetjavító – vizes és száraz – szolgáltatást kínálnak.
- Gasztronómiai kínálatukban szerepelnek a régióra jellemző, hagyományörző magyar, továbbá reform- és vegetáriánus étel- és italajánlatok.
- Rendelkeznek kardiogépekkel is felszerelt fitnessteremmel és sportedzővel, sportoktatóval vagy testnevelő tanárral.
- Minimum négyféle szabadidős sportolási vagy keleti mozgásprogramot és további minimum egyféle aerobik jellegű tréninget kínálnak.
- Minimum háromféle közösségi, kulturális, zenei, művészeti programlehetőséget nyújtanak, illetve folyamatosan ajánlják a környék nyújtotta lehetőségeket.
- A nappali és a délutáni műszakban rendelkeznek legalább 1 fő wellness végzettségű vagy azzal egyenértékű végzettségű dolgozóval.

Forrás: 54/ 2003. számú GKM-rendelet a kereskedelmi és fizetővendéglátó szálláshelyek osztályba sorolásáról , amelyet a 239/2009. számú Kormányrendelet a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről hatályon kívül helyezett. Jelenleg a wellness szállodákra vonatkozóan a Magyar Szállodaszövetség ad ki elismerést a hoteleknek. A gyógyszállodai besorolásról a 74/1999 számú EüM. rendelet a természetes gyógytényezőköről alapján dönt az illetékes hatóság.

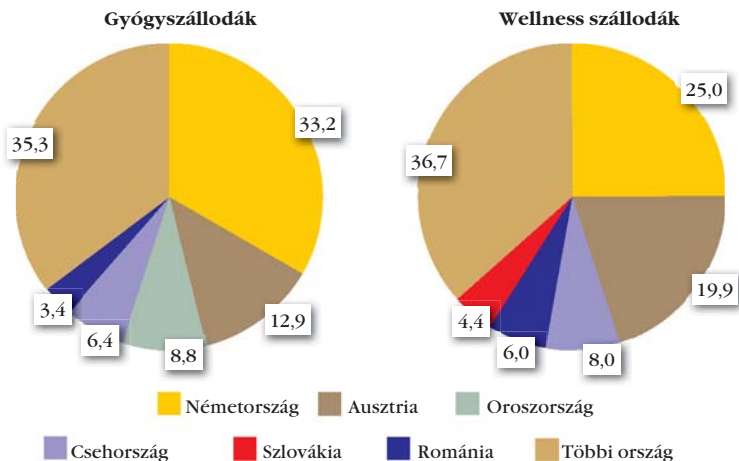
dák száma héttel emelkedett, befogadóképességük egyötödével nőtt. Wellness besorolás megszerzésére 2004 óta van lehetőségük a szállodáknak; míg 2004-ben 15, 2007-ben már 59 hotel felelt meg e követelményeknek, s számukat a válság sem vetette vissza: 2010 közepén 107 volt. (A szállodai egységek száma összesen 24-gyel volt több a válság előttinél, ami a magasabb kategóriákban végbement növekedésnek köszönhető.) A gyógyszállók férőhely-kapacitása 6,8%-kal, a wellness hoteleké viszont 88%-kal nőtt. Ez a dinamikus növekedés részben a kategóriák közti átsorolásoknak köszönhetően következett be. A gyógyszállodák 2,6, a wellness szállók 2,2 millió vendégjszakát regisztráltak 2010-ben. A gyógyszállók forgalma 2007 és 2009 között összességében tizedével zuhant, és csak 2010-ben indult meg az emelkedés újra, míg a wellness hotelek forgalma folyamatosan és dinamikusan nőtt.

2010-ben 33%-kal több vendégéjszakát regisztráltak, mint 2009-ben. Mindkét szállodatípusban magasabb a belföldi vendégek részaránya a szállodai átlagnál, a wellness hotelek esetében a vendégek közel négyötöde, a gyógyszállók esetében hattizedük Magyarországról érkezik.

A gyógyszállókban és a wellness szállókban a fő küldőországok rangsora kissé különbözik a szállodai átlagtól, a két kategóriában együttesen az osztrák, a német és az orosz vendégek felülreprezentáltak az átlagos szállodai vendégkörhöz képest. A koncentráció látványos: a gyógyszállodák vendégéjszakáinak 67, a wellness szállók vendégéjszakáinak 66%-át az első öt küldőország valamelyikének polgárai veszik igénybe. (A szállodai átlag 52%.)

Az átlagos tartózkodási idő – a vendégek motivációival összhangban – a gyógyszállókban lényegesen hosszabb, mint a szállodákban általában (bár szintén mérséklődő): 2010-ben 3,4 éjszaka volt. A wellness szállókban átlagosan 2 éjszakát töltöttek a vendégek, ami lényegében a szállodai átlagnak felel meg.

A gyógy- és wellness szállodák külföldi vendég-éjszakáinak megoszlása küldőország szerint, 2010

A gyógyszállodák esetében a szobafoglaltság – 2010-ben 56% – jelentősen meghaladja a szállodák átlagát, bár az előnyük második éve csökken.

A wellness szállók szobafoglaltsági rátája 43% volt, már második éve valamivel kisebb az átlagosnál.

A gyógyszállodák az összes bevétel 19, a wellness hotelek 17%-át adják, így előbbiek a kapacitásaikhoz és a vendégforgalmukhoz képest valamivel nagyobb, utóbbiak annál kisebb arányban részesülnek a bevételekből. Mindkét kategóriára jellemző, hogy a szállásdíjak kisebb, a vendéglátásból származó bevételek valamivel nagyobb részét teszik ki összes bevételüknek, mint a szállodák esetében átlagosan. Az egyéb szolgáltatások 29-29%-kal járulnak hozzá az összes bevételhez, ami 6 százalékponttal haladja meg a szállodák átlagos rátáját.

A szállodai kapacitások főváros- és Balaton-központúsága kissé eltérő módon érvényesül a gyógy- és wellness szállodák esetében. Jóllehet Budapesten is 5 gyógyszálloda, valamint 8 wellness szálloda várta a vendégeket 2010-ben, a Balaton – az országos kapacitás egyharmadával: 19 gyógyszállodával és 25 wellnesshotellel – ezen a téren őrzi vezető pozícióját. Számottevő még a Mátra-Bükk üdülőkörzet, amely a balatoninál kisebb területen rendelkezik 17 wellness és 2 gyógyszállodával. A balatonigógy- és wellnesshotelek – a kapacitásokkal összhangban – részesednek a legnagyobb arányban az összes szállodai forgalomból (33, illetve 28%-kal).

A gyógy- és wellness szállodák forgalma bizonyos településeken kiemelkedő; a hivatalos gyógyhelyek szinte mindegyike azzal büszkélkedhet, hogy több ilyen egység működik a településen, és jelentős forgalmat bonyolítanak le. Az ÁNTSZ által gyógyhelyként nyilvántartott 13 település kereskedelmi szálláshelyei által biztosított csaknem 48 ezer férőhelyen összesen csaknem 4,5 millió vendégéjszakát vettek igénybe a pihenni, gyógyulni vágyók. Ezeken a településeken a természetes gyógytényezők közül a gyógyfürdő volt a leggyakoribb, 11-en található ilyen létesítmény, gyógyvízzel 8 település rendelkezik, míg gyógyszállója 7 településnek van. Gyógybarlang közülük kizárólag Miskolcon található, a lillafüredi István barlang. Klimatikus gyógyhelynek, vagyis olyan területnek, amely az éghajlat, a levegő tisztasága és egyéb éghajlati tényezők segítségével segíti a gyógyulást, illetve a rehabilitációt, Gyöngyös–Kékestető, Sopron, illetve Miskolc–Lillafüred minősül.

Bemutatkozik Hajdúszoboszló

Hajdúszoboszló, Főtér

Hajdúszoboszlót gyógyvize emelte ki a hajdúvárosok sorából, és tette az ország egyik legfontosabb turisztikai célpontjává. A város jelentőségét mutatja, hogy 2010-ben a kereskedelmi szálláshelyek belföldi vendégj-szakáinak települési rangsorában a második, a külföldiekében a negyedik helyet foglalta el. A folyamatos fejlesztések eredményeként ma már Európa legnagyobb fürdőkomplexuma található a városban. Az egészségturizmus területén megjelenő új igényekhez a magasabb színvonalú szállások kapacitásának növelésével is igazodott a település. Emellett az egyéb (2009-ig magán) szálláshelyek kínálata az átlagosnál jóval nagyobb szerepet játszik a város idegenforgalmában. Hajdúszoboszló vonzerejét a szolgáltatások és a programok bővülő köre ugyancsak növeli.

Hajdúszoboszló, a gyógyfürdőhely

A híres szoboszlói víz története az első világháborút követő időszakra nyúlik vissza. Ekkor indultak meg az országban a szénhidrogén-kutatások, melyek a gazdaság fellendítését célozták. Hortobágy–Debrecen–Hajdúszoboszló térségében a ma már a hévízkutatás úttörőjeként ismert Pávai Vajna Ferenc főbánya-tanácsos vezette a kutatásokat, melyek eredményeként 1925. október 25-én 1091 méter mélységről feltört a 73°C-os hévíz. Ez az esemény nagy változást hozott a mezőgazdasággal foglalkozó város életében. Az ideérkező kutatók megállapították, hogy az itt talált gyógyvíz összetételét és hatását tekintve egyedülálló. A település felismerte a gyógyvízben rejlő lehetőségeket, és következetesen erre építette felemelkedését. 1927-ben megnyitották az ideiglenes fürdőt, az úgynevezett főveny-fürdőt (a neve onnan ered, hogy a földmedence alját folyami homokkal szórták fel), amely egy hónapig üzemelt, és 28 ezer látogatót fogadott. Ez a szám meggyőzte a város vezetőségét arról, hogy további fejlesztések szükségesek, így 1928 márciusában megkezdődtek a fürdővel kapcsolatos építkezések. 1932-ben a hőforrás vizét gyógyvízzé minősítették, majd 1934-ben maga a fürdő is megkapta a „gyógy” előtagot, habár csak ideiglenes formában, és az engedélyt minden évben meg kellett újítani. Az 1935-ös év

legnagyobb újdonsága az ivócsarnok megépítése volt, mely által lehetővé vált a víz felhasználása ivókúra formájában is torok- és gyomorbetegségek kezelésére. 1938-ban engedélyezték a termálkutak vizének palackozását, melyet „Hajdúszoboszlói gyógyvíz” elnevezéssel hoztak forgalomba.

Többszöri próbálkozás után 1946-ban a fürdő végleges érvénnyel elnyerte a gyógyfürdő elnevezést. 1949-ben a város fürdő körüli részét előbb üdülöhellyé, majd később gyógyhellyé nyilvánították. Az 1960-as években megkezdődtek a szállodaberuházások is, melyek elengedhetetlenek voltak a növekvő vendégforgalom megfelelő fogadásához. A ma is üzemelő Béke Gyógyüdülő rendeltetés szerinti használata 1963-ban kezdődött. A 380 ágyas létesítmény már rendelkezett orvosi rendelőkkel és kezelőhelyiségekkel, korszerű gyógyászati felszerelésekkel, továbbá fedett és nyitott fürdőmedencékkel. Az épületben helyet kapott mozi, színházterem, könyvtár és egyéb kulturális, szórakozási lehetőséget biztosító helyiség is. A 200 férőhelyes Délibáb Szálló az 1960-as évek második felében épült, majd sorra nyíltak a kisebb vállalati és szakszervezeti üdülők is.

Az 1970-es évekre az idegenforgalomban bekövetkezett nagy változások mellett a város társadalmi, gazdasági szerkezete is átalakult. Az idegenforgalom vált húzóágazattá, és az ipar a második, a mezőgazdaság a harmadik helyre szorult. Folyamatos fejlesztések jellemezték a következő évtizedeket is. Az 1970-es években adták át a megújult termálfürdőt és úszómedencét. Az 1980-as években épült meg a tan- és pancsolómedence, valamint az akkor újdonságnak számító omegamedence. 1990-ben adták át az Árpád uszodát.

Református templom

Az 1996-os év fontos dátum volt a város életében, ugyanis az egykor államosított kutak ekkor kerültek vissza a város birtokába, és ebben az évben kezdődött meg a napjainkban is tartó megújulási folyamat. Ennek köszönhetően a 1990-es évek végére a város elnyerte a legmagasabb minőségi besorolást, kiemelt gyógyhellyé nyilvánították. 1997-ben újraindították a szoboszlói gyógyvíz palackozását, immár „Pávai Vajna Ásványvíz” néven. Az ezredforduló után kezdődtek meg azok a beruházások, melyek célja – a vendégforgalom további növelése érdekében – a minél szélesebb

körü szórakozási lehetőségek biztosítása volt. Magyarország első csúszdaparkja, az Aquapark 2000-ben épült. A létesítmény olyan nagy népszerűségnek örvendett mind a külföldi, mind a belföldi vendégek körében, hogy 2002-ben területét duplájára bővítették. 2002-ben teljesen megújult a strand infrastruktúrája, és az európai uniós követelményeknek megfelelő, új rendszerben üzemelő medencék épültek. A strand legnagyobb szenzációjának számító mediterrán tengerpart 6200 m²-es vízfelületével Közép-Európa legnagyobb épített medencéjének számít. Az Aqua Palace Élményfürdő 2010 tavasza óta működik, 15 000 m²-en, 1600 m² vízfelülettel egyszerre ezer fő befogadására alkalmas. Különleges attrakciója az a 8 tematikus medence, amely a fürdőzés különböző kultúráinak világába kalauzolja el a vendégeket. Így Hajdúszoboszló legfőbb vonzereje, az Európában legnagyobbinak számító fürdőkomplexum, összesen 30 hektárnyi területen, 17 600 m²-es vízfelülettel rendelkezik, és összesen 26 ezer fő befogadására alkalmas.

A hajdúszoboszlói gyógyvíz egyedülálló hatását számos kutató igazolta. A szoboszlói gyógyvíz alkálilikloridos, hidrogénkarbonátos, jódos, brómos, nátriumkloridos hévíz, mely számottevő kalciumot, magnéziumot és metabórsavat tartalmaz. Elsősorban reumatikus megbetegedések esetén ajánlott. Súlyos mozgásszervi, valamint kopásos, degeneratív betegségek esetén a víz megfelelő alkalmazásával több mint 90%-os javulás tapasztalható a betegek körében. A fürdőkúra hatásos különböző bőrbetegségek esetén, és jó eredmény érhető el idült idegfájdalmak, ideggyulladások, valamint gyermekparalízis következtében kialakult bénulások esetén is. A gyógyvíz alkalmas különböző nőgyógyászati gyulladások kezelésére, valamint

izom- és csontsérülések utókezelésére. A víz gyógyhatását különböző kiegészítő kezelések alkalmazásával fokozzák. A kezelések egy részét támogatja az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, melyek orvosi javallat esetén vehetők igénybe. Ebbe a körbe tartozik a termál gyógymedence és a kádfürdő használata, az iszappakolás, súlyfürdő, szénsavas fürdő,

Aqua-Palace trópusi fürdő

Aquapark

orvosi masszázs, víz alatti sugármassázs alkalmazása, a víz alatti csoportos tornában való részvétel, valamint a komplex gyógyfürdőellátás. Ezek mellett még számos szolgáltatás vehető igénybe a fürdőben, valamint a gyógy-szállodák saját részlegein. Fizioterápiás kezelésként gyögmassázs, hid-

Tangenteros kezelés

roterápiás kezelésként szénsavas fürdő, rekeszes galvánfürdő, elektromos kádfürdő, elektroterápiás kezelésként többek között interferenciaáram kezelés, iontoferézis, ultrahang is igénybe vehető. Emellett különféle gyógypakolásokat és kiegészítő terápiaként lézerkezelést és gyógyszeres inhalációt is ajánlanak a betegek számára.

Nemcsak a gyógyulni vágyók számára nyújt kiváló lehetőségeket a szoboszlói gyógyvíz és a különféle gyógyászati szolgáltatások, számos wellness kezelés is várja a pihenni és felüdülni vágyókat. Ilyenek a különböző szépcszereti, relaxációs és

rekreációs kezelések, mint a fényterápia, Kneipp-kúra medencék használata, alakformáló kezelések, masszázsok és egyéb más szolgáltatások.

A hajdúszoboszlói gyógyvíz ivókúra alapjául is szolgálhat. Ebben a formában hatásos lehet gyomorfekény, hurut, máj és epegyulladás esetén. A gyógyvizet különféle gyógynövényekkel kombinálva létrehoztak egy kozmetikai családot is, amely 1999-ben került forgalomba.

A város idegenforgalmi kínálatát gazdagítja a programok széles köre is. Az események jelentős része a fürdőhöz kötődik. Ilyen a strandnyitó fürdőbál, a fürdő-show, a fürdőkarnevál és az ünnepi fürdőfesztivál. A városnak több gasztronómiai rendezvénye is van, többek között a Hajdúszoboszlói Grillétel- és Sörfesztivál, a Birka- és Slambucfőző Örömnapi, valamint a Bioétel- és borfesztivál. Kulturális események is gazdagítják a város programkínálatát. Ilyen például a Pünkösdi Sokadalom Regionális Néptánc Találkozó, a Folkhétfő és a Dixieland Napok, vagy a legújabb hagyományok közé sorolható Szoboszlói Tavasz Művészeti Napok nevű rendezvény. A város sporteseményei közül legjelentősebb az augusztusi Hajdúszoboszlói Lovas Napok.

Az ideérkező vendégek érdekes látnivalókkal is találkozhatnak a városban. A fürdő közelében található a millennium évében felavatott ún. Harangház. A szabadalmaztatott eljárással, különleges alumínium ötvözetből készült 46 harangnak ad keretet ez az építészeti alkotás. A régebbi korok

íránt érdeklődők megtekinthetik a Kálvin téri templom mellett található Erődfalat, mely régészeti kutatások szerint a XV. századból származik, valamint a Csanády-házat, mely klasszicista stílusban épült (a tulajdonos család tagjai fontos szerepet töltöttek be a város életében). A Bocskai István Múzeum helytörténeti kiállítással és a névadóhoz kapcsolódó érdekes emlékekkel várja látogatóit. A képzőművészek íránt érdeklődők ellátogathatnak a Nemzetközi Modern Múzeumba, ahol – többek között – Picasso, Renoir és Vasarely műveit is megtekinthetik, továbbá a Múzeumi Galériába, ahol Cseh Gusztáv és Szombati László műveivel, illetve az udvaron található fejfaki állítással találkozhatnak.

Hajdúszoboszló és az egészségturizmus a statisztikák tükrében

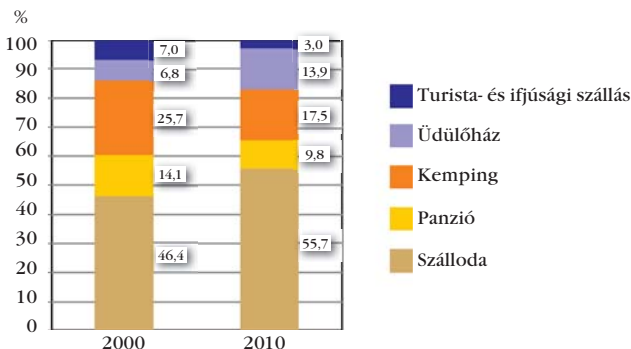
Hajdúszoboszló az egészségturizmus területén nagy hagyományokkal és kimagasló feltételekkel rendelkező város. Jelentősége országos viszonylatban kiemelkedő, amit jól mutat, hogy 2010-ben a település a belföldi vendégek kereskedelmi szálláshelyen eltöltött vendégéjszakái szerint rangsorolva Budapest után a második helyet foglalta el, a külföldiek vendégéjszakáinak számát tekintve pedig a főváros, Hévíz és Bük után a negyedik helyen állt. 2009-ben a város idegenforgalmi adóból származó bevétele 300 millió forintot tett ki, melynél többet csak Budapesten és Siófokon realizáltak. Az egészségturizmus iránti keresletet befolyásolja a vendégkör átalakulása, az új igények megjelenése, melyek kielégítését elsősorban a szállodahálózat bővítése és a fürdőlétesítmények fejlesztése szolgálja. A különböző európai uniós és nemzeti pályázati lehetőségek felhasználásával Hajdúszoboszló igyekszik megfelelni a változó igényeknek.

Hajdúszoboszlón 2010 júliusában összesen 67 kereskedelmi szálláshely működött, melyből 49 szálloda típusú, 18 pedig egyéb besorolású szálláshely volt. Észak-Alföld települései közül a legtöbb kereskedelmi szálláshellyel és szállásférőhellyel (7146) Hajdúszoboszló rendelkezett. 2000-hez képest a kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek száma 18%-kal nőtt.

Ezen belül elsősorban a szállodai férőhelyek száma bővült, míg 2000-ben még nem érte el a 3000-et, 2010-ben közel 4000 szállodai férőhely állt rendelkezésre. Emelkedett az üdülőházak férőhelyeinek száma is, ugyanakkor a többi szállástípusé csökkent 2000-hez képest.

A kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek megoszlása Hajdúszoboszlón, július

A város szállodahálózatának bővítése már az 1990-es években megkezdődött. 1990 és 2000 között a szállodák száma 3-ról 15-re nőtt. A beruházások folytatódásával 2010-re a szállodák száma elérte a 29-et. Ebből 1 egycsillagos, 18 háromcsillagos, 10 pedig négycsillagos kategóriába tartozott. A 3983 szállodai férőhely 58%-a háromcsillagos, 39%-a négycsillagos, 3%-a egycsillagos szállodában üzemel. A város szállodai kapacitásának jelentőségét mutatja, hogy a településen található Észak-Alföld három-, illetve négycsillagos férőhelyeinek több mint 40%-a.

Hajdúszoboszló 12 gyógyszállóval rendelkezett 2010 júliusában, melyek szállásférőhelyei a település összes szállodai férőhelyének 74%-át jelentették. A városban működő gyógyszállodák nagyobb része a minősítéshez szükséges feltételeknek megfelelő átépítés után nyerte el ezt a rangot. Hajdúszoboszló kapacitása meghatározó Észak-Alföldön, hiszen a térség gyógyszállodai férőhelyeinek mintegy 84%-át adja. Hajdúszoboszló mellett Berekfürdő, Debrecen, Püspökladány és Szolnok rendelkezik gyógyszállóval a régióban.

A 2010 júliusi adatok szerint a településen 4 wellness-szálloda működött, melyek 118 szobával és 272 férőhellyel rendelkeztek. A régióban 12 ilyen profilú szálloda működött 2010 júliusában, Hajdú-Bihar megyében Hajdúszoboszló mellett Debrecenben és Balmazújvároson, Jász-Nagykun-Szolnok megyében Cserkeszőlőn és Tiszafüreden, Szabolcs-Szatmár-Beregben pedig Nyíregyházán. Mindazonáltal a térségben kevésbé gyakori wellness szállodák által nyújtott szolgáltatásokat jellemzően a gyógy-szállodák is biztosítják.

A szállodák mellett összesen 20 panzió működött a városban 2010-ben, melyek a település összes kereskedelmi férőhelyének 10%-át adták.

Az egyéb besorolású kereskedelmi szálláshelyek közül a legnagyobb kapacitással az üdülők házak és kempingek rendelkeznek. A város 15 üdülők házában összesen 295 szoba és 997 kiadható férőhely található, a két kemping pedig 1250 vendég elszállásolására alkalmas. Az egyéb besorolású kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek kis hányadát, 9%-át adják az ifjúsági szállások.

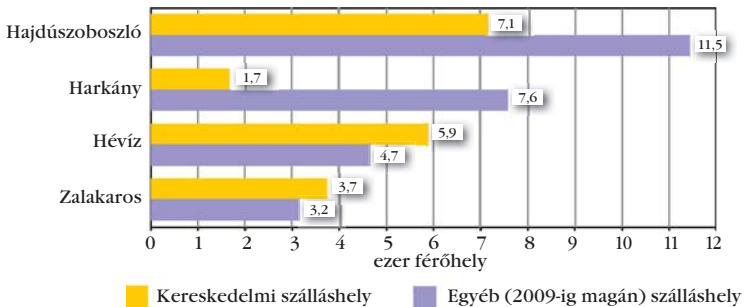
A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása Hajdúszoboszlón, 2010. július

Megnevezés	Egység	Kiadható szoba	Kiadható férőhely
Szálloda	29	1 853	3 983
Ebből:			
egysillagos	1	40	107
háromsillagos	18	1 086	2 307
négy-sillagos	10	727	1 569
gyógy-szálloda	12	1 408	2 928
wellness-szálloda	4	118	272
Panzió	20	314	700
Ifjúsági szálló	1	54	216
Üdülők háza	15	295	997
Kemping	2	x	1 250
Mindösszesen	67	2 516	7 146

Az elmúlt években folyamatosan nőtt az egyéb (2009-ig magán) szálláshelyek iránti kereslet mind a külföldi, mind a belföldi vendégek részéről. A város szálláshelykínálatában a korábban fizetővendéglátásként ismert szállástípus az átlagosnál nagyobb jelentőséggel bír. Feltehetően ez az

érdeklődés továbbra is megmarad, hiszen a szállásadás e formája számos előnnyel rendelkezik. Többek között alacsonyabb árfekvésű, ugyanakkor egyre inkább lépést tart a minőségi igényekkel, és családi hangulata miatt évről évre sok visszatérő vendéget fogad. Az egyéb szálláshelyek vendégforgalmának 2000 és 2010 közötti növekedési üteme tükröződött a kínálati oldal bővülésében. 2000-hez képest a magánszálláshelyet nyújtók száma 36, kiadható férőhelyeik száma pedig 56%-kal nőtt. 2010-ben 1537-en működtettek egyéb szálláshelyet a településen. A kiadható 11 454 férőhely több mint másfélszerese volt a kereskedelmi szálláshelyekének. Az egyéb szálláshelyek jelentőségét az is jól mutatja, hogy Hajdú-Bihar megye összes ilyen jellegű kapacitásának 85, Észak-Alföldének pedig 53%-a található Hajdúszoboszlón.

A kereskedelmi és egyéb (2009-ig magán) szálláshelyek férőhelyei a jelentősebb vidéki gyógyfürdőhelyeken, 2010

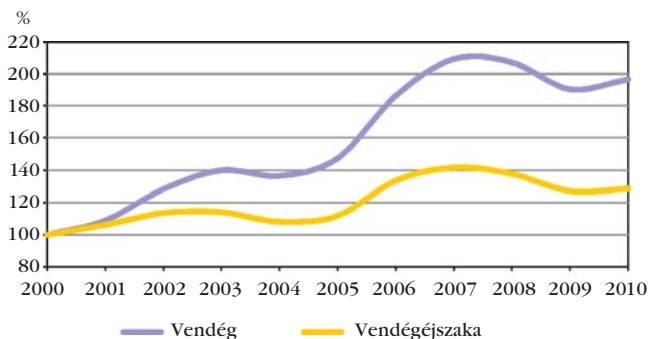
Az egyéb szálláshelyek viszonylag magas aránya jellemző a nagyobb jelentőségű vidéki gyógyfürdőhelyeinkre (Hévíz, Harkány, Zalakaros), de közülük – Hajdúszoboszlón kívül – csak Harkányban vannak túlsúlyban. A települések közül legtöbb férőhellyel Hajdúszoboszló rendelkezett (11 454), Harkányt (7575) megelőzve.

Hajdúszoboszló kereskedelmi és egyéb szálláshelyeit együttesen 2010-ben 268 ezer vendég 1 millió 1 ezer vendégéjszakára vette igénybe. A vendégek nagyobb része, 76%-a a kereskedelmi szálláshelyek, 24%-a pedig az egyéb szálláshelyek szolgáltatásait választotta.

A vendégek száma 2000-től 2007-ig tendenciájában emelkedett, ezt követően a recesszió a város idegenforgalmát is befolyásolta, így 2008-ban

és 2009-ben visszaesett a vendégforgalom. A 2010. évi előzetes adatok az előző évhez mérten a vendégszám 3,2, illetve a vendégéjszakák 1,2%-os emelkedésével a vendégforgalom újbóli bővülését jelezték. Így a 2010. évi vendégszám kétszerese volt a 10 évvel korábbinak. Az egyéb szálláshelyek vendégszáma 2008-ig töretlenül bővült, ezt követően 2009-ben és 2010-ben 3,8, illetve 8,8%-kal visszaesett az előző évhez képest.

Vendég, vendégéjszaka a hajdúszoboszlói szálláshelyeken
(2000=100)

A fürdőváros az ország vendégforgalmából – a vendégéjszakák száma alapján – 2010-ben 4,5, az észak-alföldi régió forgalmából pedig 46%-kal részesedett.

Összehasonlítva a hasonló jelentőségű vidéki gyógyfürdőhelyekkel, 2010-ben Hévíz az ország vendégforgalmának Hajdúszoboszlóhoz hasonló arányát, 4,4%-át, Zalakaros és Harkány pedig kisebb hányadát, 2,2, illetve 1,4%-át realizálta.

2010-ben a város szálláshelyeit igénybe vevő vendégek háromtizede (79 ezer fő) érkezett külföldről, és héttizede (189 ezer fő) volt belföldi. A külföldi vendégek aránya az összes vendégen belül 2007-ig mérséklődött, majd rövid idejű emelkedés után 2010-ben ismét csökkent. A kereskedelmi szálláshelyeken részarányuk a 2000. évinél (40%) és az átlagosnál kisebb, 25%. Az egyéb szálláshelyeken a kereskedelmi szálláshelyekét jóval meghaladó a külföldi vendégek aránya (44%), a 2000. évihez (71%) képest azonban visszaesett.

Erődfal

A kereskedelmi szálláshelyek adatai alapján 2010-ben a településre látogató külföldiek legnagyobb, tízezret meghaladó számban Romániából és Lengyelországból érkeztek, ezer és tízezer közötti számban pedig Németországból, Szlovákiából, Ukrajnából, Csehországból. 2010-ben az Európai Unió országaiból idelátogatók az összes külföldi vendég 93%-át tették ki.

A külföldiek aránya a vendégéjszakákból összességében nagyobb (33%), mint a vendégszámon belüli hányaduk. Ez a külföldiek átlagosnál hosszabb tartózkodási idejéből adódik, ami a forgalomban meghatározóbb kereskedelmi szálláshelyek sajátossága. Mindazonáltal a külföldiek súlya a város idegenforgalmában az országosnál kisebb, Észak-Alföldét azonban meghaladja.

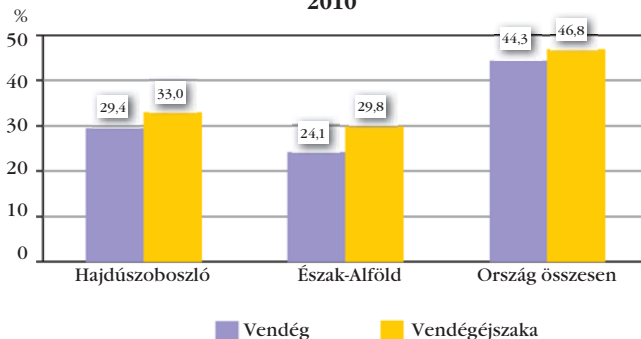
A hajdúszoboszlói szálláshelyek fontosabb vendégforgalmi adatai, 2010

Szálláshely	Vendég	Külföldi vendégek aránya, %	Vendégéjszaka	Külföldi vendégéjszakák aránya, %
Kereskedelmi	202 796	24,7	778 283	31,5
Egyéb (2009-ig magán)	65 062	44,0	222 730	38,2
Összesen	267 858	29,4	1 001 013	33,0

Hévízen és Harkányban nagyobb (64, illetve 54%), Zalakaroson kisebb (31%) volt a külföldi vendégéjszakák aránya 2010-ben, mint Hajdúszoboszlón.

2010-ben Hajdúszoboszló szálláshelyein a vendégek átlagosan 3,7 éjszakát töltöttek el, a kereskedelmi szálláshelyeken ennél többet (3,8 éjszakát), az egyéb szálláshelyeken pedig kevesebbet (3,4 éjszakát). A kereskedelmi szálláshelyeken a külföldiek, az egyéb szállásokon a belföldiek tartózkodtak hosszabb ideig.

A külföldi vendégek, vendégéjszakák aránya, 2010

A fürdővárosban az egy vendégre jutó vendégéjszakák átlagos száma 2000-től 2010-ig fokozatosan csökkent. 2010-ben az észak-alföldi régiós és az országos átlagot ugyan felülmúlta a mutató értéke, elmaradt azonban az összehasonlításba bevont települések közül Hévíz és Harkány átlagos értékeitől, elsősorban a külföldről érkezők előbbi városokhoz viszonyított rövidebb átlagos tartózkodási ideje miatt.

Hajdúszoboszló kereskedelmi szálláshelyei 2010-ben a szállásdíjakból 3,2 milliárd forintot meghaladó bruttó árbevételt értek el, ami Észak-Alföld szállásdíjbevételeinek 40%-át, az országosnak 2%-át jelentette. Az árbevétel egyharmada a külföldi, kétharmada a belföldi vendégektől származott, és 87%-a a szállodákban realizálódott.

A kereskedelmi szálláshelyek szállásdíjbevétele, 2010

Megnevezés	Bruttó szállásdíjbevétel, millió forint	Ebből: külföldiek, millió forint	Egy vendégéjszakára jutó bruttó szállásdíj, forint	Ebből: szállodák, forint
Hajdúszoboszló	3 164	1 057	4 060	4 562
Észak-Alföld	7 946	2 542	4 395	5 398
Ország összesen	129 581	79 751	6 627	7 992

A kereskedelmi szálláshelyek vendéglátásból származó, 2010. évi árbevétele az észak-alföldi bevétel 35 és az országos 2,9%-át adta, és 1,6 milliárd

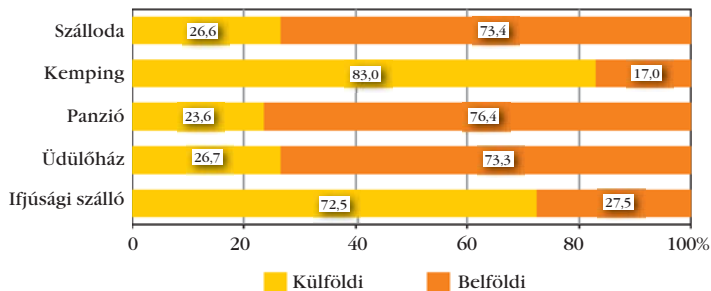
Gyógyfürdő

forintot tett ki. A különböző kiegészítő szolgáltatások, a gyógy- és wellness szolgáltatások, valamint a reggeli díját tartalmazó egyéb bevételek összege meghaladta a 2 milliárd forintot, és az észak-alföldi egyéb bevételek 61%-a volt.

A város kereskedelmi szálláshelyeinek férőhely-kihasználtsága 2010-ben a kevésbé érvényesülő szezonlitásnak, az átlagosnál hosszabb tartózkodásnak köszönhetően az országos átlagnál 12, az észak-alföldi régiós átlagnál 16 százalékponttal több, 37%-os volt. A szálláshelyek átlagos kihasználtságát a szállodák által bonyolított vendégforgalom növelte. A szállodák 45%-os férőhely-kihasználtsága nagyjából kétszerese volt a panziók (20%) és az üdülőházak (26%) kihasználtságának.

2010-ben a Hajdúszoboszló kereskedelmi szálláshelyeit igénybe vevő vendégek 79%-a szállodában szállt meg. Ez az arány 2000-ben kisebb, 72% volt. A kempingek a vendégek 8,2, az üdülőházak és a panziók pedig további 7,6, illetve 5,1%-át fogadták. A külföldi vendégek a szállodákat az átlagosnál kisebb (57%) arányban, a belföldiek pedig nagyobb hányadban (86%) választották, melyben szerepet játszhat a gyógyulni vágyó belföldiek jóval nagyobb súlya a gyógyszállodákban.

A vendégéjszakák megoszlása Hajdúszoboszlón szálláshelytípusonként, 2010

A vendégéjszakák száma alapján a vendégforgalom ugyancsak 78%-át a szállodákban regisztrálták. A 605 ezer szállodai vendégéjszaka 27%-át külföldiek vették igénybe.

Hajdúszoboszlón a gyógyszállodáknak a vendégforgalomban betöltött jelentős szerepét mutatja, hogy 2010-ben a szállodai vendégek 78%-a (a külföldiek nagyobb, a belföldiek kisebb arányban) a gyógyszállodák szolgáltatásait választotta. A szállodai vendégéjszakákból a gyógyszállodák 80%-kal részesedtek, ahol az átlagos tartózkodási idő valamivel hosszabb volt, mint a szállodákban átlagosan. Az egyre népszerűbb wellness szállodák a szállodai forgalomnak a vendégszám és a vendégéjszaka tekintetében 6,7–6,2%-át adták.

A turizmus meghatározó tényező a város életében. Jelentős szerepet játszik a térség foglalkoztatásában, fokozza a település népességmegtartó erejét, növeli a város bevételeit. Ezen túlmenően az idegenforgalmi fejlesztések a helyben élők életkörülményeit is javítják.

A város népességmegtartó képességét jelzi a vándorlási nyereség, ami a belföldi migráció tekintetében 2000 és 2010 között éves átlagban 33 főt tett ki. (Mindazonáltal a város 23 ezer fős népessége 2010 elején kevesebb volt a 2000. elejénél, a kedvezőtlen természetes népmozgalmi folyamatok hatására.)

A szállodai vendégforgalom Hajdúszoboszlón, 2010

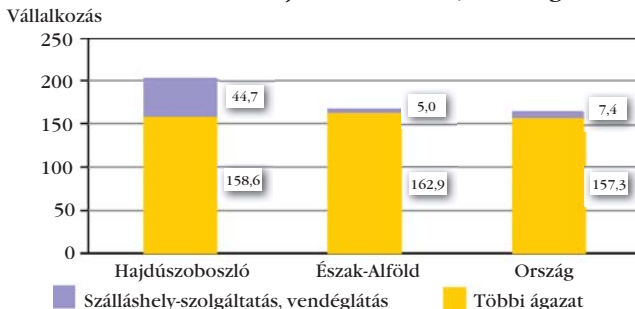
Megnevezés	A vendégek			A vendégéjszakák			Átlagos tartózkodási idő, éjszaka
	számának megoszlása, %						
	külföldiek	belföldiek	összes	külföldiek	belföldiek	összes	
Szálloda összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	3,8
Ebből:							
egysillagos	1,3	0,0	0,3	1,6	0,0	0,4	6,2
háromcsillagos	44,2	55,3	53,3	48,4	58,8	56,0	4,0
négycsillagos	54,5	44,7	46,5	50,1	41,2	43,6	3,6
gyógyszálloda	83,4	76,7	77,9	87,9	77,4	80,2	3,9
wellness szálloda	4,9	7,1	6,7	3,0	7,3	6,2	3,5

A vállalkozási aktivitás jellemzően magas, 2010-ben a fürdővárosban ezer lakosra 203 vállalkozás jutott, míg Észak-Alföldön 168, országosan pedig 165. (A dunántúli gyógyfürdőhelyeken, Harkányban, Hévízen és Zalakaroson ugyanakkor a hajdúszoboszlóinak 1,3, illetve 1,8-1,9-szerese volt e mutató.) A vállalkozások közül – a település jellegéből adódóan – a legnagyobb számban a mezőgazdaságban és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban, továbbá az ingatlanügyletek, a kereskedelem, gépjárműjavítás, az ipar, valamint az építőipar ágakban voltak regisztrálva. A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások között is megtalálhatók a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás főtevékenységű cégek, ami a turizmus mint jelentős foglalkoztató jelenlétét mutatja. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágban 1041 vállalkozást jegyeztek, így ezer lakosra 45 ilyen vállalkozás jutott, ami a régió átlagának 9-szerese, az országosnak pedig 6-szorosa.

2010 végén Hajdúszoboszlón 1454 álláskeresőt tartottak nyilván. A nyilvántartott álláskeresők 48%-a már 180 napon túl volt munka nélkül, és tízedüket pályakezdőként regisztrálták. A város relatíve kedvező foglalkoztatási helyzetét jelzi, hogy 2010 végén a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességből 9,2% volt, alacsonyabb az észak-alföldinél (13,4%), ugyanakkor az országosnál (8,8%) kissé magasabb.

Ezer lakosra jutó vállalkozás, 2010 végén

A lakosság jövedelme, a jövedelemadó alapja összefügg a foglalkoztatási színvonal térségi különbségeivel, a demográfiai, a háztartási jellemzők

eltéréseivel. Az egy állandó lakosra számított személyi jövedelemadó-alap 2009-ben Hajdúszoboszló esetében 757 ezer forintot tett ki, ami az észak-alföldinél 135 ezer forinttal több (az országosnál viszont 58 ezer forinttal kevesebb) volt. Az egy adózóra jutó jövedelem (1609 ezer forint) szintén meghaladta az észak-alföldi régió átlagát. Az adózók aránya 47%-ot tett ki, ami észak-alföldi összehasonlításban (40%) ugyancsak kedvezőbb.

Nem a gazdasághoz kapcsolódik ugyan, de figyelemre méltó, hogy Hajdúszoboszlón a bűncselekmények száma csökkenő tendenciát mutat, és 2009-ben az üdülővárosban a százezer lakosra számított közvédas bűncselekmények száma (2744) jóval az országos (3931) alatt maradt.

A települések fejlettségének mérésére szolgáló (demográfiai, foglalkozásszerkezeti, munkanélküliségi, gazdasági és infrastrukturális viszonyszámok alapján) legutóbb számított komplex fejlettségi mutató szerint Hajdúszoboszló Hajdú-Bihar megye harmadik legfejlettebb települése volt, és az országos rangsor legfelső tizedébe tartozott.

© Központi Statisztikai Hivatal, 2011

ISSN 2063-0190

A kézirat lezárásának időpontja: 2011. szeptember 5.

Készült a Tájékoztatási főosztályon, a szakstatisztikai főosztályok közreműködésével és a Debreceni Igazgatóság Tájékoztatási osztályán.

Felelős kiadó:

Dr. Vukovich Gabriella elnök

Főosztályvezető:

Szabó István

Felelős szerkesztő:

Freid Mónika

Szerzők:

Bakos Norbert, Deák Tiborné, Freid Mónika, Herzog Tamás, Jávorszkyné Nagy Anikó,
Kátainé Marosi Angéla, Kelemen Nóra, Kissné Majtényi Mónika, Kovács Benedek,
Kovács Krisztián, Molnár Beatrix, Nagyné Pakula Urszula, Nagy Zsuzsa,
Novák Géza, Szarka Linda, Szittyá Ferencné

A kéziratot gondozta:

Polónyi Katalin

Tördelőszerkesztők:

Rába Judit, Rákosy Zoltán

A kiadvány képanyagát Fok Attila (KSH), a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt., Trieb Orsolya, valamint a KSH fotótárából választottuk.

Internet: <http://www.ksh.hu>

Borítóterv: Rába Judit

Nyomdai kivitelezés: Xerox Magyarország Kft. – 2011.130

DIGITALSTAND

www.digitalstand.hu

Olvassa a Statisztikai Szemle digitális változatát!

Válogasson az első magyar platformfüggetlen online újságosstand kínálatából, olvasson számítógépen, táblagépen vagy okostelefonon!

www.digitalstand.hu

ISSN 2063-0190

Központi Statisztikai Hivatal

1024 Budapest, Keleti Károly u. 5-7.
www.ksh.hu

